

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Éjeltér petit sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, április 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Gazdák bajai.
- Elkészült a város zárószámadása.
- Gyermekmentés.
- Az Acsev. nyeresége.
- A képzelt főnyeremény.
- Előleptetések a Máv. üzletvezetőség területén.
- Tizenhét bérpelota az Óvártéren.
- A bukott nagyság.
- Cyilkolt a szerelemért.
- Miért maradt el Péter király látogatása?

A Ferenc József-város.

Arad, április 27.

Hogy készül egy városrész? Erre a kérdésre többféleképp lehet felelni. Semmi esetre se úgy, hogy kihasítanak néhány holdnyi gödröt és hepehupát, elnevezik Ferenc József városrésznek, s várják, hogy a paloták, házsorok rászálljanak. Ez az ágyuöntésnek naiv metódusához hasonlít, a mely szerint elővesznek egy lyukat s azt körülöntik bronzal. A mit eddig a Ferenc József-városrészhez adtak, az csak a lyuk az ágyuhoz. Még az se jelentett több pozitívumot, hogy Palóczy mester csinált egy ideális tervet, egy városfejlesztési ábrándot. Ezen a terven megvan az óvártéri templom, a park, sőt a téli Maros-kikötő kijelölt helye: csak az nincsen az egyes négy-szögekbe beírva, hogy mikorra várhatóak mindezek, s hogy mi ad reményt ezek közeli megvalósulására. Pedig az óvár-tér, — vagy, szokjunk hozzá a parádés új elnevezéshez: a Ferenc József-város beépítése

egyike Arad legkomolyabb kérdéseinek. Nemcsak arról van itt szó, hogy a város néhány új utcával, néhány modern épülettel kibővüljön. Az óvár-tér beépítése, fejlesztése a város egyik felének egyre fokozódó, s egyre komolyabb hanyatlását kell, hogy feltartóztassa. Ha nem is jogosult a versengés, a mely a vasút környéke és a szabadság-tér érdekeltsége között időnként ki-kitör, azt be kell ismerni, hogy a városnak a szabadság-tér és a Maros-part között elhúzódó része a megújulás, modernizálódás legkisebb jelét se mutatja. Az egykori városközpont — a szép-utca, a régi posta-utca, az őz-utca, s az egyéb, azóta elkeresztelt utcák, — ma is a régi, elhanyagolt házak tömegét jelenti, a melyeken túl a legnagyobb rendezetlenségben következnek a még alsóbbrendű utcák. Forgalomban, építkezésben, népesülésten és a telekárakban egyre jobban érezhető, hogy a vasúti rész fejlődése ennek rovására megy.

A természetes fejlődést nem szabad akadályozni, de a süllyedésnek, zuhlásnak utját kell állani. Ezért szinte a szükség hozta magával, hogy a sorvadó városrészbe új életerőt oltsanak, s a hidak felé irányuló forgalom vérkeringését egészséges város-testek kifejlődésére használják.

Az óvár-tér kihasítása azonban csak elméletet jelent, vagy legfölbb a jó szándékot. Egyébbel is hozzá kell járulni, hogy a magánépítkezésnek, a telekvásárlásnak kedve legyen a ma még barátságtalan területre te-

lepülni. A legelső kötelesség lett volna, hogy a telektömbök egyik-másikára középületet jelöljenek ki s építsenek, amelyek nyomán önként megindult volna a magánosok vállalkozása.

Mindezt az teszi aktuálissá, hogy a városhoz ma megjött az első komoly ajánlat, amely az óvár-tér egy tekintélyes részének beépítésére vállalkozik. Az ajánlat részleteiről itt nem akarunk szólni. A városnak mindenesetre a legnagyobb jóakarattal és komolysággal kell fogadni minden olyan szándékot, amely a papíron levő városrész egy darabjából csakugyan az utcák és emeletes házak komoly való-ságát akarja megcsinálni. Minden erővel lehetővé kell tenni, hogy a Ferenc József városrész emeletesre és házkupoláira még ez a generáció nézhessen úgy, amint a mai öregek az Erzsébet királyné-köruttra és a nagyköruttra, visszaemlékezve arra, hogy huszesztendő előtt ez urias városnegyed helyén a szénapiac volt.

Aradváros azzal dicsekedhetik, hogy a maga és polgárai erejéből lett azzá, ami. Amíg más városok abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy egy-egy állami középület helyezkedik el fejlődésre hivatott részeikben gyujtópont gyanánt, addig Arad polgársága a maga áldozatával sietett a megállás, a tespedés, vagy visszafejlődés meggátlására. Ez a tradíció értékes és megbecsülésre méltó, mert egészséges életösztönt bizonyít.

A női szem.

Írta: Csapody István dr. szemorvos, egyetemi tanár.

Hölgyeim, a maguk szép szeméről írni könnyebb a költőnek, mint a szemorvosnak, a kinek zsörtölődését már iskolásleány korokban megunták.

A költők már az ősidők óta tudták, hogy mikor a női szépségről akartak írni, magasztalásuk tárgyául legelőbb is a szem szépsége kínálkozott. Végtelenül gazdag is a költői nyelv a szem szépségének magasztalásában. Persze, kinek-kinek a maga ízlése szabja meg, hogy mit tartson szépnek és ezt hogyan fejze ki.

Homérosz például Héra istenasszony fölséges tekintetét — urambocsá! — az ökor nagy szemével méri, a mikor boópis-nak mondja, ellenben Pallas Athéné ragyogó szeme szerinte glaukopis, a mit bagolyszemnek lehet lefordítani. Salamon királynak az Enekek énekében a szelid galambszem tetszik, Arany János csupán a haragos Toldi tekintetét meri a komor bika szeméhez hasonlítani.

A költők különben leginkább a szem színét, meg a tüzeit éneklék meg. Ha a szem szivárványa sötét színű, elnevezik bogárszemnek, vagy kőkényszemnek, ha világos a színe, ne-felejtsek, vagy égszín a jelzője. Az olaszok szerint a fekete szem rubacuori, szivrabló, a fényes szürke szem oochi bizi paradisi, tehát boldogító, édeni; csak az igen világosszínű szemre mondja az olasz, hogy vah! mint mikor

a magyarban azt mondják, hogy savószínű valakinek a szeme. A féltékenységet mondják ugyan zölde szemű szörnyetegnek, de kétségtelen, hogy a zölde szivárványú szem, már ritkaságánál fogva is érdekes.

A női szem színén kívül a tüzeről is sok szó esik. Ragyog, mint a gyémánt, szikrát szór, mint az eleven parázs, szerelmet sugároz, a harag tüzeiben ég. Fölvillan benne az öröm, szelid fényt tükröztet — és sok más eféle kifejezés mondja el, hogy az érzelmek és szenvedélyek tükre a szem. Összefüggést is keresnek a szem színe és tüze között. Azt hiszik, tüze-sebb véru, akinek barna a szeme, ellenben a kék szem szelidségre vall.

Hát, hölgyeim, könnyű a költőnek ezekről zengen, annál nehezebben esik a szemorvosnak, hogy prózai magyarázatot adjon róla. A szem színét az szabja meg, hogy mennyi a festék a szivárványhártyájában. Ha kevés a festék, kéknek látszik, ha több festék van benne, barna, vagy fekete a színe. Mivel pedig a haj, sőt a bőr színe is azon fordul meg, hogy több vagy kevesebb festék van benne, érthető, hogy miért van a barna nőnek többnyire barna szeme, a szőkének pedig kék. Mondhatni, a természet játéka, ha a fekete hajú hölgynek világoskék a szeme.

A barna szem azért látszik tüze-sebbnek, mert a szembe eső fény élénkebben ragyog a sötétebb háttéren, szelidebben tükrözik a szem fénye, ha ez a háttér világosabb színű. A tüze-sebb, vagy szelidebb temperamentumot maga

a szem színe nem teszi. Inkább csak annyi köze van hozzá, hogy a déli fajok hevesebb vérűek is, meg sötét szeműek is, ellenben az északi népek nemcsak kékszeműek, hanem esőndesebb természetűek is. A magyar menyecske tüzről pattant lehet, ha kék is a szeme.

Különben az indulatokat és érzelmeket, az élénkséget és nyugodt tekintetet, a változó lelki és testi állapotot nem is annyira maga a szemgolyó fejezi ki közvetlenül, mint inkább a mozgásai és a környező részei. Amikor valaki nyugodt, szenvedélytelen arccal néz a messzeségbe, a két szeme párvonalas állása veszi föl azt a tekintet, melyről a költő azt kérdi: „Hova merült el szép szemed világa?” Amikor valaki hirtelen, a közelében levő emberre szegezi tekintetét, két szemének összehajlása adja meg neki a figyelmes, sőt szuro tekintet kifejezését. A kacintás olyan részut nézés, amikor a szem, a kissé összecsiptetett szemszögletből tekint valakire. Ijedtséget fejez ki a hirtelen tágra nyílt szemrés. Ellenben a felső szemhéj leereszkedése álmodozóvá, sőt álmosá teszi a tekintetet. Haragos nézőskor erősen összehúzódik a két szemöldök. Nyugtalan-ságot, aggodást fejez ki, ha valakinek a szeme ide-oda gyorsan mozog. A hirtelen fölfelé pillantás kíváncsiságot jelent.

Mennél gyakrabban megszok valaki valamelyes nézést, annál inkább megrögződik rajta a tekintetnek bizonyos formája s azért látszik reita, mintha a nézésében tükröződnék a lelki-

Gazdák bajai.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, április 27.

A földmivvelésügyi tárcá vitájának keretében igen sok praktikus tanács hangzik el a felszólalók részéről éppen úgy, mint a belügyi költségvetésénél. Minthogy ez nem izgató, hanem csak szakzerű kérdések fejtegetése, a magyar képviselőház kihalt, üres és érdektelen. Ugy látszik, hogy még jó néhány napig nem változik a helyzet, mert igen sokan vannak, akik mindenáron boldogítani óhajtják a hazát.

A mai ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

Berzeviczy Albert elnök az ülés megnyitása után felolvastatta az összeférhetlenségi ítélobizottságnak báró Lévy Lajos ügyében tegnap hozott ítéletét, amely szerint Lévy-nál összeférhetlenség esete nem forog fenn. Ezután folytatták a költségvetés tárgyalását

a földmivvelésügyi tárcá

általános vitáját.

Bornemissza Lajos (munkapárti) elismeréssel szöit Serényi politikájáról, amelylyel eltalálta a módot a közgazdasági ellentétek kiegyenlítésére. Néhol még a helyi ellentéteket is sikerült elsimitania. Rossz szokás, ha a társadalmat hozzászóktatják a gyors állami segítséghez, inkább arról kellene gondoskodni, hogy a nép munkaalkalmi szaporodjanak és tisztességes bért kapjanak. Ha Magyarországon hibák vannak a közgazdasági törvényekben, ezeknek nem a tisztviselők az okai, hanem az az alap, amelyen a törvényeket megalkották. (Helyeslés.)

Szükséges azonban, hogy egyes ágakra jobban kiterjedjen a kormány figyelmé. Igy az erdőpolitika kissé lanyha, túlságosan sok a kopár terület, a minek nem lenne szabad megtörténnie. Az eljárás minden egyes kérdés rendezésénél olyan hosszadalmas, hogy eltart két-három évig, míg például egy kis helyet befásítanak.

A legszegényebb községekre két-három évi erdőhátralék terhe háramlik, mihelyt egy rossz esztendő jön közbe.

Egy hang balról: Igy van ez Erdélyben is. (Helyeslés.)

Felkiáltások: Mindenütt így van!

Bornemissza Lajos báró: Ez nem pártkérdés (Ugy van!), mindnyájunknak egyet kell érteni abban, hogy a szegény felvidéki népnek helyzetét e téren javítsuk.

Elismerést érdemel a földmivvelésügyi miniszter, hogy legelők fejlesztése céljából sike-

rült nagyobb összeget fölvennie a költségvetésbe. Csak arra kell kérni a minisztert: tartsa távol ezektől a legelőktől az erdészeti hatóságokat. (Helyeslés és derűtség.)

A parcellázási politika nem mindenütt helyesíthető, mert oktalan kivándorlásra csábítja az országnak azt a lakosságát is, a mely pedig a nélkül is meg tudna élni.

Egy hang: Inség miatt mennek ki!

Bornemissza Lajos báró: Aki inség miatt vándorol ki, jobb, ha minél előbb megy, mert az hasznavehetetlen, rossz elem, jobb, ha nincs itt. A lakosság azért vándorol ki, hogy pénzt szerezzen, és meggyarapodva visszatérve, házat építsen, földet vegyen. A jogtalan kivándorlást meg kell akadályozni, de a ki jogosan vándorol ki, engedni kell, mert a polgári szabadságot korlátozni nem lehet.

Bizalommal viseltetik a miniszter iránt és elfogadta a költségvetést. (Helyeslés a baloldalon.)

Bosnyák Géza (Justh-párti) szerint a kormány ok nélkül takarékoskodik a földmivvelésügyi költségvetésben. A takarékoság szép elv, de nem ennél a tárcánál. Nemzeti kötelesség a földmivvelésosztály kenyerének biztosítása, mert ettől függ az ipar és kereskedelem fejlődése is. Ezután részletesen foglalkozott a költségvetés egyes tételével és előadta módosításait. A meggyék, kisközségek anyagiakkal, ingyen apaállatokkal segízendők. Nemcsak a kisbirtokosság, hanem a középosztály is rászorul a segílyre. Nem fogadta el a költségvetést.

Az elnök 10 percre felfüggesztette az ülést. Szünet után Bosnyák Géza folytatta beszédét. Az állami tüzkárbiztosítást ajánlja. Kralopp Hugó, a mezőgazdasági kísérleti állomások felállítását sürgeti.

Beszéde után elnök az ülést berekesztette.

SPORT.

+ Temesvár — Arad. Hetekkel ezelőtt az Aradi Athletikai Klub vendégül látta egy barátságos football mérkőzésre a Temesvári Athletikai Klubot. A mérkőzést az AAK alelnöke vezette s bár a legpártatlanabb bíraskodással vezette a játékot, a temesvári csapat játékosai folytonosan elégedetlenséggel kritizálták ítékezéseit s amikor az AAK csatárjai 9-ik ízben rugták be a labdát a kapujukba, hét perccel a kötelező idő letelte előtt, sértődötten levonultak a pályáról. A mérkőzés 9:1 arányú goal differenciával az aradiak győzelmével végződött. Temesvár azóta gondos traininggel izmosította csapatja tudását, nem egy győzelmen vezette az színeit s legutóbb is Szegeddel 1:1 arányú döntetlen eredményt ért el. Ez öntudatos haladás és fejlesztés célja a vasárnapi mérkőzésre irányult, mert a labdarugó szövetség kisorso-

lása szerint a délvidéki bajnokság küzdelmeit ezen a napon kell hogy megtartsa Aradon a két csapat. E mérkőzésen igyekeznek bemutatni Temesvár teljes tudását s hisszük, hogy az aradi csapat nem kevésbé lelkes igyekezete Lucius Károly bíraskodása mellett a tavaszi football saison egyik legmozgalmasabb mérkőzését fogja eredményezni. A revanche nagy izgalmas mérkőzést ígér.

Elkészült a város

zárószámadása.

— Száztizenötezer korona felesleg. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

A városi számvevőség elkészült az 1910. évi zárószámadás nagy munkájával. Ezt tudomásul véve, elismerőleg kell megemlékeznünk Varjassy Lajos polgármesterről, ki dacára, hogy a számvevőség személyzetét két tisztviselővel csökkentette, sikerült oly helyes rendszert teremtenie, hogy az ilyen fontos munkák kellő időben elkészülnek s ezáltal lehetővé válik tapasztalatok alapján a jövő háztartását helyes mederbe terelni. Amint már jeleztük, az eredmény igen kedvező. El kell ismernünk, hogy ez egyszer erre a kedvező eredményre szükségünk volt, mert ezáltal lehetővé vált a regale kötvények kamatainak pótlására engedélyezett 60 ezer korona kölcsön felvételének mellőzése, ki tudta a számvevőség egyenliteni a régebbi időkből származó 33000 korona függő kölcsönt és ezenfelül a kölcsönökön és folyószámlatar-

tozásokon kívül fenálló tartozása 5265 korona 53 fillérrel csökkent, a városi pénztár követelése pedig 69203 korona 44 fillérrel növekedett.	
Az 1910. évi bevételekre előirányozva volt	2,235.320 — korona
A tényleges bevétel kitett	2,620.663 09 korona
tehát bevételre több iratott elő	385.343 09 koronával.
Az egyes rovatokon több bevétel éretett el	503 256 14 koronával.
Az egyes rovatokon kevesebb bevétel éretett el	117.913 05 koronával.
A városi pénztár 1910. évben előirt	2,620.663 09 korona
és a múlt évekből származó 324.983 korona 62 fillér hátralékból összesen tehát	2,945 646 71 korona

állapota. Akinek semmi szenvedély nem dulja föl arca vonalait, annak derült, sőt gyermekies a tekintete. A beteg embernek, különösen a beteg gyermeknek mintha elhomályosulna a szeméfénye, mert az alig mozgó szemhéjak nem fényesítgetik eléggé.

Lehetnek azonban a szemnek olyan egyéni tulajdonságai, esetleg hibái, melyekből hibásan szoktak következtetni a lelkiállapotra. Ha pl. valakinek igen tágira nyílt szemrése van, úgy, hogy a szeméfényre felülről is látszik, ijedtetnek tűnhet föl a tekintete. Akinek pedig kicsiny a szemrése, szurós tekintetűnek látszhat. Akinek kancsalul összenéz a két szeme, minden ok nélkül hihetik róla, hogy nem egyeneslelkű, ugyanez ok nélkül keveredhet kancsóság hírébe, akinek széjjelnező kancsósága van.

A szembogár vagy pupilla nagysága is változtat a tekinteten. Gyermekeknek általában nagyobb, öreg embereknek szűkebb a szemük bogara, de másrészt, a ki közellátó, annak is nagyobb, a ki már fiatal korában meszelátó, annak is szűkebb a pupillája. A tág pupillájú szem tüzeesebbnek látszik, azért a régi idők szép asszonyai belladonna szerrel tágitották szemük bogarát. Ez a veszedelmes művelet igen megrontja a látást, de azért némely hódítani vágyó szépség még manapság is megeseleksi. A szem tüzeesebb tételének ártatlanabb módja a szemhéjak szélének befekeltése, de ettől meg a pillaszőrök hullanak ki, pedig a szép, hosszú szempillák is hozzátartoznak a szem

szépségéhez. Árthatnak a szem szépségének a látás hibái. Szépnek tartják ugyan a tág szembogaru, nagy golyójúnak látszó közellátó szemet, de ha az ilyen közellátó szemű hölgy szeme erős hunyorgatásával akarja a szemüveg használatát pótolni, idő előtt megnőnek a szarkalábjai, valamint az olyan meszelátó hölgynek is, aki olvasáshoz nem akar szemüveget használni. Szarkaláboknak nevezik ugyanis azokat a ráncokat, a melyek a külső szemzug körül támadnak a bőrben, ha valaki sokat erőlteti a szemét.

Mindenféle szemgyulladás is árt a szem szépségének. Szép ugyan az a könnyesepp, mely a megindulástól gyöngyözik a női szem szögletében, de a folyton nedves, nyálkás, összetapadt pillájú szem nem mondható szépnek.

A mai idők küzdelmes életében a női szem nem csak arra való, hogy széppé tegye az arcot, varázs áradjon belőle, a kenyérkereső pályák is mind több szép szemet foglalkoztatnak. Ehhez azonban nem annyira szép, mint inkább jó szeme legyen a nőnek. A jövő évtizedek tapasztalása dönti majd el, megbirja-e a női szem a felfokozott munkát. Egyelőre azt látjuk, hogy a szellőzetlen, sötét irodákban, vilamos vagy gázvilágításnál görnyedő leányok között igen sok a gyöngeszemű, vagy a kinek szeme erőltetésétől fáj folyton a feje.

A nőknek im már nem csak a szépségük megóvása végett, hanem munkabírásuk érdekében is gondozniok, ápolniok kell szemüket.

Igen sok szemnek szépségét is, épségét is megrontja a gyermekkorban kezdődő, de a későbbi korban is ki-kiujuló görvényes szemgyulladás. A fájós szemű leánykának baját nem szabad elhanyagolni, hanem orvosoltatni kell.

A könnyen hurutosá váló, vörösszélű, vagy korpázó szemhéjat esténként, este-reggel langyos vízzel kell megmosni. Ilyen szemre szokott a szemorvos masszálást rendelni.

Ha a leányka kancsalítani kezd, az orvos rendelte szemüveg elháríthatja a kancsalságot; ha kancsalsága már kifejlődött, operáltatni kell.

A sok olvasástól, írástól közellátóvá lehet a szem, nem lát messzire, csak szemüveggel.

Másrészt a meszelátó szemnek a munkához kell szemüveg. A hölgyek ugyan többnyire idegenkednek a szemüveg viselésétől, azt hiszik, öregíti őket, pedig a jól választott szemüveg megkönnyíti a szem használatát, derültebb teszi a tekintetet. Hogy mind több-több szemüveges nőt látni manapság, az is az idők jele. Nem a divat tartozéka, mint hajdanában a rokokó gondtalan korában, a mikor a lorgnon izlése a divatos öltözékekhez hozzátartozott, a mai nővel többnyire a kenyérkereset viselteti a szemüveget.

Azt szokták mondani, hogy a boldog halandó rózsaszín szemüvegen nézi a világot. Persze a szemorvos nem rendelhet senkinek sem rózsaszínű szemüveget, legfőleg sötét pappaszemet rendel a szemfájós hölgyeknek, de jó tanácsaival hozzájárulhat, hogy derültebb tekintettel járjanak az élet forgatagában.

követelésre befolyt a városi pénztárba pénzben 2,440.764.73 korona
leiratott 162.234.42 korona
előirányzati alapon adósság 342.647.56 koronával.

A kimutatott 503.256 korona 14 fillér előirányzati több bevételben szerepel az 1909. és 1910. évekre a tisztviselők fizetés kiegészítésére utalványozott s előirányzaton kívül befolyt 100 ezer korona államszegély, a jéggyár felállítására felvett 80.000 korona kölcsön, a jéggyárnak 1910. évben előirányzaton kívüli 38.035 korona 81 fillér jövedelme s a Kossuth-szobor leleplezési kiadására felvett 8000 korona kölcsön, összesen tehát 226.035 korona 81 fillér előirányzaton kívüli oly bevétel, mely az előirányzaton kívül el is lett költve. Ha ezen összeget leszámítjuk a többi bevételekből s leszámítjuk a községi adóból leírt 90.268 korona 26 fillért és a tényleges többlet 186.952 korona 77 fillért fog kitenni.

A 117.913 korona 5 fillér kevesebb bevételben befoglaltatik 61.010 korona 20 fillér kölcsön is, melyet azért engedélyezett a törvényhatósági bizottság és a belügyminiszter, mert a vízvezetési megváltási ár letétbe helyezése miatt a regale kártalanítási kötvények kamata elmaradt, ezt a kölcsönt azonban a számvetőség a kedvező pénztári helyzetre való tekintettel fel nem vette s így a kevesebb bevételek összege 45.826 korona 64 fillért tesz csak ki, melyet leütve a 186.952 korona 77 fillér több bevételből marad tényleges bevételi kedvező eredmény 141.125 korona 43 fillér.

A kiadásokra előirányozva volt 2.235.320 korona
Tényleg kiadatott 2.261.334 korona 29 fillér
azonban
így az előirányozottnál több lett kiadva 26.014 korona 29 fillér-rel.

Ezen összeget leszámítva a bevételi többletből megállapítható, hogy a városi pénztárba 115.111 kor. 14 fillérrel több folyt be, mint amennyi előirányozva volt.

Ezen összeg terhére lett kifizetve a régebbi időből származó 33300 korona függő kölcsön, ebből előlegeztetett a gyermekkórház és az autobus alap egynemű kiadása.

Az év végén pénztári maradvány volt 8114 korona 30 fillér.

Az 1910. év végén a város tartozása a kölcsönökön és folyó számlákon kívül 162.836 korona 03 fillért tett ki, míg a városnak tartoztak 509.600 korona 87 fillérrel, tehát a város eszelekvő hátraléka 346.764 korona 94 fillérrel nagyobb a szenvedő hátralékánál.

A fenti körülményekből megállapíthatjuk, hogy ezt a kedvező eredményt a jelen esetben akceptálhatjuk szó nélkül, mert a városnak régebbi időkből voltak rendezni való dolgai, melyeknek fedezetére a most elért eredmény felhasználva a helyzet, mintegy a véletlen által szanáltatott. A jövőre nézve azonban hangsúlyoznunk kell a költségvetés rigorózusabb összeállítását, mert nem tarthatjuk lényegtelen dolognak, ha egy kis előrelátással 10—12% községi adófizetés alól mentesíthetjük magunkat.

A zászámadás bevételi részének a következő kezelési ágakban éretett el lényegesebb több bevétel.

Kamatok és kezelési költségekben több folyt be mint előirányozva volt 6740 koronával, városi átirási díjaknál 40735 koronával, szikviz adóban 4062 koronával, adóvégrehajtási költségekben 1089 koronával, szemledíjak és bizonyítvány kiállításokért 7510 koronával, vágóhídi bevételeknél 4448 koronával, helypénzeknél 4317 koronával, kertészetnél 7626 koronával, legeltetési díjaknál 4274 koronával, házbérek-nél 2584 koronával, fátelbérek-nél 1049 koronával, földhaszonbéréknél 12743 koronával, tégláégetési díjaknál 2015 koronával, bor és husfogyasztási adónál 37478 koronával, tisztviselőknek államszegély 100000 koronával, jéggyár létesítésére kölcsön 80000 koronával, jéggyár-üzem bruto bevétel 28036 koronával.

Estek a jövedelmek a következő közérdekű rovatoknál:

Hordójelzési díjak csökkentek 2169— koronával, elemi iskolai tandíjak 6198— koroná-

val, regale kártalanítási kötvények kamataira fel nem vett kölcsön 61.010— koronával, fogyasztási adó állami kárpótlás 33000— koronával.

Az előirányzatnál több költetett el a következő főbb rovatoknál:

Nyomatványok és hirdetésekre 3515— koronával, vágóhídi jég, szén és fára 8481— koronával, árvaházi és szegényházi szükségletre 6100— koronával, elhagyott gyermekek tartására 2242— koronával, szegények segélyezésére 2582— koronával, állattenyésztésre 6718— koronával, bérházak fentartására 13097— koronával, előre nem látható kiadások 7258— koronával.

Megtakarítások érettek el a következő fontosabb rovatoknál:

Közrendészeti személyi és dologi szükségleteknél kevesebb lett elkölve 16.485 koronával, szegény betegek eltartása és eltemetése 2540— koronával, elemi iskolai tanerők fizetése 5612— koronával, köztisztviselési rovatnál 4522— koronával, fogyasztási adó kezelési költségeknél 2872— koronával.

Gyermekmentés.

— Az aradi Fehér Kereszt egyesület közgyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Az aradi „Fehér Kereszt” gyermekvédő egyesület ma tartotta XI. évi rendes közgyűlését a városháza kistermében. A közgyűlésen Károlyi Gyula gróf elnöklete alatt részt vettek: Urbán Iván főispán, Varjassy Lajos polgármester, Mülek Lajos dr., Friebeisz Miklós, Kádas Kálmán, Szakolczay Lajos, Baross Ferenc dr., dr. Mülek Lajosné, Kinczig Gézáné, dr. Tisch Mórné, Steiner Ferencné, Neuman Alfrédné, Hermann Gyuláné, Keller Izsóné, Braun Fülöpné (Kisjenő), Hollóssy Kálmánné (Erdőhegy), Szentiványi Sándorné, Szentiványi Anna, Róka Józsefné, Stauber Józsefné, Szőlősi Istvánné, Purgly Lajosné, Hollóssy nővérek, Sváby Pálné, Bozóky Mátyásné, Vertán nővérek, Wadowsky Gusztávné, Lőcs Rezsőné, Prohászka Lászlóné, Fodor Gyuláné, Pókai Dezsőné stb. Exterde Kálmán báró, Keller Lajos, Horváth László stb. stb.

Károlyi gróf elnök megnyitójában megismertette a közgyűlésen megjelenteket azzal a konfliktussal, mely a kormány és az ország gyermekvédő liga között keletkezett az idegen honosságú gyermekek ellátása miatt.

Az a vád hangzott el — ugymond — hogy a liga nem tesz eleget kötelességének és az idegen honos gyermekekért április elsején nem fizette meg a tartásdíjat úgy, hogy ennek következtében az utcára kerülnek. A liga 1906. december 31-én tíz, 1907-ben pedig 173 idegen honos gyermekért fizetett 17.300 koronát, 1908-ban 334 gyermekért 33.700 koronát, 1909-ben 460 gyermekért 46.600 koronát fizetett. Önként vállalt kötelesség volt ez. Ekkor a liga látta, hogy terheinek ilyen fokozása mellett nem felelhet meg sem ez irányú feladatának, és más kilenc intézményét is kénytelen elhanyagolni.

Államszegélyt kért és kapott 1910-re 18 ezer koronát. De ekkor már hatvanezer koronába kerültek az idegen honos gyermekek és így a liga 52 ezer koronát a sajátjából volt kénytelen fedezni. A múlt esztendőben azt kérte a kormánytól, hogy emelje fel a szubvenciót. A belügyminiszter ezt a kérelmet elutasította, de a 18 ezer korona kiutalását is megtagadta. Ezért került a liga abba a kényszerhelyzetbe, hogy a kormánynak kijelentette: az idegen honos gyermekekről leveszi kezét, különben is állami feladatot alkot ezek eltartása. Emnyiben állott ez

az incidens, melynek úgy személyes, mint tárgyi momentumai ma már tárgytalanok, mert a liga elnöksége megegyezett a kormánnyal és az idegen honos gyermekek sorsa már biztosítva van. A liga gondoskodni fog róluk, mert a kormánytól méltán elvárhatja, hogy az állami támogatást ki fogja utalni.

A közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette az elnök előadását, majd pedig áttért a napirend elintézésére. Keller Lajos felolvasta a titkári jelentést, mely az egyesület múlt esztendejének nehéz küzdelmeit vázolta. Exterde Kálmán báró a pénztári eredményt ismertette, a mit a közgyűlés elfogadott.

Az eddigi tisztikar lemondása után Mülek Lajos dr. indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel a következő tisztikart választotta meg:

Elnökök: Károlyi Gyula gróf és Urbán Iván, elnökök: gróf Károlyi Gyuláné, Urbán Ivánné, helyettes elnök Szakolczay Lajos, helyettes elnök: dr. Mülek Lajosné, alelnökök: Dálnoky Nagy Lajos dr. és Varjassy Lajos, alelnökök: Neuman Dánielné és Avarffy Gyuláné, igazgató: Lukács Jenő dr., ügyv. titkár: Keller Lajos, segédtitkár: Horváth László, pénztárnok: Exterde Kálmán báró, ügyészek: Keresztes Gyula dr. és Hanthó Sándor dr., ellenőr: Szántó Gyula. Felügyelő-bizottsági elnök: Schill József, tagok: Szathmáry Géza és Kilényi János, igazgatósági tagok: Varjassy Árpád, Andrányi Károly báró, ifj. Neuman Adolf, Friebeisz Miklós, Lőcs Rezső, Lakatos Ottó dr., Gutzjahr Mihály.

Az 1911. évi gazdag munkaprogram előterjesztése volt soron. Ebből kitűnik, hogy az egyesület ez évben megnyitja a közönség részére a tápkonyhát, gyermekgondozó tanfolyamot rendez és különösen intenzív működést akar kifejteni az árvaszékek felállítására gyermekvédelmi ügyosztályokkal karöltve a törvénytelen gyermekek érdekében. Minden járás székhelyén fiókegyesület létesül, körjegyzőségek székhelyén pedig a gyermekvédelmi megbízott fogja ellátni a teendőket.

A nyár folyamán ünnepélyt és tárgysorsjáték rendezése van tervbe véve.

Elihatározta a közgyűlés, hogy a pünkösdi ünnepek alkalmával rendezi a gyermeknapot és ezzel megbizta a vigalmi bizottságot.

Mülek Lajos dr. indítványára elismerését fejezte ki a közgyűlés a vezetőségnek, majd pedig az elnök megköszönte a tagoknak az egyesület nemes céljai iránt tanúsított érdeklődést s a tanácskozást berekesztette.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az autobus felügyelő-bizottság ma délután Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével ülést tartott, melyen Szathmáry Károly üzemigazgató előterjesztést tett egy új gépkocsi és egy szabadon álló új motor beszerzése iránt. Az előbbinek szükségességét a forgalom megnövekedésével, az utóbbit azzal indokolta, hogy a javítások révén hosszabb időre kerül ki a kocsia a forgalomból, ami nem történhet meg, ha mindig van egy rögtön használható jó motor. Indítványozta továbbá egy nyári karoszeria megrendelését is. A bizottság az előterjesztéseket elfogadta.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

A képzelt főnyeremény.

— Egy aradi mozdonyvezető és a Gaedicke-bankház. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Különös sorsjegy kalandja támadt most Róna János aradi mozdonyvezetőnek, aki azt vitatja, hogy az ő birtokában levő sorsjegy négyszázezer koronát nyert és az ebből reá eső negyvenezer koronát a Gaedicke-bankház nem akarja kifizetni. Addig-addig irtak a lapok a sorsjegycsalásokról, míg Róna János is elhitte, hogy a bankház megcsalta őt, holott — a jelek szerint — Róna egy véletlen tévedés következtében érzi magát főnyeremény aspiránsnak.

Röviden leírjuk itt, hogy Rónát mi ejtette tévedésbe és honnét támadt az a hite, hogy neki negyvenezer koronát kell kapni:

Róna állandó sorsjegyjátékos volt és a Gaedicke-bankház sorsjegyei útján kereste a szerencsét. Néhány hónappal ezelőtt ki is huzzák a sorsjegyét, de olyan csekély összeg jutott az ő nyolcad sorsjegyére, hogy a pénzt nem is vette föl, hanem a nyereményen újabb egy nyolcad sorsjegyet vásárolt, amelynek 33478 volt a száma. A legutóbbi húzáson ez a sorsjegy kétszáz koronát nyert, amelyből Rónára 20 korona jutott. Amint a mozdonyvezető a hivatalos sorsolási jegyzékben a 200 koronás nyereményt fölfedezte, azonnal elküldte a nyolcad sorsjegyét a budapesti Gaedicke bankháznak és kérte, hogy annak ellenében küldjék el neki a ráeső 20 koronát.

Néhány nap múlva válaszolt a bankház; a következő levelet írta Rónának:

Tisztelettel tudatjuk, hogy 33378. számú nyolcad sorsjegyét megkaptuk és a 200 koronából ráeső 20 koronát postán elküldtük önnek.

Róna megkapta a postán a 20 koronát és már azon kezdett gondolkodni, hogy a pénzen milyen számú újabb sorsjegyet vásároljon. Időközben azonban a lapok megemlékeztek arról, hogy Lugoson egy műszaki rajzolónak 33378. számú sorsjegye négyszázezer koronát nyert, amelyet azonban a Gaedicke-bankház vonakodik kifizetni, mert a műszaki rajzoló húzás után küldte be a sorsjegy árát a banknak.

Róna ekkor vette észre, hogy a Gaedicke-bankház imént említett levelében nem 33478., hanem 33378. számot irt. A szomszédok arra biztatták Rónát, hogy keresse igazát, mert neki joga van a 33378. számú sorsjegy nagy nyereményéhez. A mozdonyvezető megszedült a sok pénz hallatára és úgy látszik nagy kábultságában maga is kezdte elhinni, hogy az ő sorsjegye nem 33478., hanem 33378. számú és nem is gondolt arra, hogy a bank levelében említett 33378. csak tollniba lehet.

Mivel ő rendkívül elfoglalt ember, maga helyett a szomszédját, Dávid Vilmos Erdélyi-utcai kereskedőt felküldte Budapestre, hogy a Gaedicke bankházzal intézze el az ügyet és hozza haza a nagy nyereményt. Dávid ma érkezett haza a fővárosból és a következőket mondta nekünk kutatásának eredményéről:

— Sajnos, Róna János nagy tévedésnek esett áldozatul. Az ő sorsjegye nem 33378., hanem 33478. számú volt és a bank a Rónát értesítő levélben tévesen írta a 33378. számot. Magam mellé vettem Fürst Mátyás budapesti ügyvédet, a budapesti ügyvédi kamara alelnökét és elmentünk a Gaedicke bankházba. Órák hosszáig kutattunk az összes könyvekben, mert a bankház a legnagyobb készséggel bocsátotta rendelkezésünkre összes üzleti könyveit. A könyvekben minden eladott sorsjegy mellé oda van írva a sorsjegy tulajdonosának neve is.

Igy egész pontosan megállapítottuk, hogy Róna János a 33478. számú sorsjegyet vette meg és sajnos nem azt, amely négyszázezer koronát nyert. Én hazajövet elmondtam Rónának tapasztalataimat, ő azonban most már úgy beleélte magát a képzelt főnyereménybe, hogy nem lehet ebből kiábrándítani. Most már ő is fölmege Budapestre egy ügyvéddel és meggyőződik róla, joga van-e a nagy összeghez. Ugy értesültem különben, hogy Róna mindenképpen pört fog indítani a bankház ellen.

Gyilkolt a szerelemért.

— Falusi rémségek. —

Távirati tudósítás.

Arad április 27.

Egy elvetemedett asszony szörnyű gonosz-tetteiről kaptunk Pozsonyból tudósítást. A kegyetlen, szerelemre szomjas öregasszony egy sereg gyilkosságot követett el, megmérgezett tömérdek embert, — köztük a tulajdon lányát, meg unokáját — csak azért, hogy zavartalanul élvezhesse annak az embernek a szerelmét, akit akart. A pozsonymegyei Józsa községben történt az izgalmasan érdekes eset, amely olyan, mint valami véres fantáziával kigondolt rémregény.

Még márciusban történt, hogy a Józsa falubeli Gasparnek földmives-család mindegyik tagja hirtelen rosszul lett. A csendőrségnek gyanus volt a dolog, megkezdtek a nyomozást. A kihallgatott családtagok azt vallották, hogy vizet ittak, attól lettek rosszul. A csendőrség megvizsgálta a kutat, amelyből a család ivott. Rájöttek, hogy a kut mélyén tömérdek mérges maszlag van.

A vizsgálat további során megállapították, hogy a szomszédságban lakó Vajda Istvánné sűrűn járt át a megbetegedett családhoz. Azon a napon is köztük volt, amelyen az egész család mérgezését kapott. A csendőrség ekkor már alaposan gyanakodott Vajda Istvánnéra, de a letartóztatásra nem volt alapos ok. Közben az egész Gasparnek-család az erős mérgezés következtében meghalt.

Ettől az időtől fogva sűrűn fordultak elő hasonló esetek, végre is letartóztatták Vajda Istvánnét. A nyomozás kiderítette, hogy az ötvenéves és férjes asszony szerelmes volt a vele együtt lakó vejébe, Urbán Istvánba.

A múlt év szeptemberében meghalt Urbán István felesége, Vajda Istvánné leánya, októberben Urbán István kislányát temették, egy fél hónapra rá pedig meghalt Vajda Istvánné vejének a mostohaapja, Bakács István. Kiderült, hogy ezeket a gyilkosságokat mind Vajda Istvánné követte el.

A szerelemssomjas asszony mindenkit el akart tenni láb alól, aki őt szerelme élvezésében gátolhatta.

A kiderített adatok alapján az ügyészség folytatta a vizsgálatot. Két ízben kiszállt a helyszínére és az eltemetett áldozatokat Vajdáné jelenlétében a sírból kiemelték és felboncolták. A gyomrot és beleket Budapestre küldték megvizsgálás végett s itt megállapították egyiknél a maszlagmérgezést. Az eredményes vizsgálat dacára Vajdáné mindent tagad.

Érdekes, hogy Urbán István, akibe a vizsgálati fogságban levő asszony szerelmes volt, kihallgatása alkalmával terhelő vallomást tett Vajdáné ellen. Elmondotta, hogy az elmúlt télen, midőn a pozsonyi kórházba vitték, Vajdáné maszlaggal etette meg őt is s ezért volt beteg. Az asszony meg akarta mérgezni, mert a fiatal ember elutasította szerelmi esengését. A nyomozás most tovább folyik és valószínűleg több boncolásra lesz még szükség.

A bukott nagyság.

*
A miniszter kimondotta, hogy a szinügyi bizottság ezután nem mozdíthatja el a szintársulat tagjait. A helyzet ezután valószínűleg így fog kialakulni.

*
A szinügyér (alázatosan emel kalapot): Csókolom a kezét drága művésznő. Hogy van, hogy van a drága egészsége?

A művésznő (lornyettat vesz elő): Ki az?... Ah, ön az Teitelbaum ur?

A szinügyér (alázatosan): Turbina drága művésznő, ha kérem szabad (Szemrehányólag): Már elfelejtette a nevemet?

A művésznő (hidegen): Kedves barátom annyi emberrel jövünk össze naponta, hogy nem osoda, ha feledékenyek vagyunk. Nem szabad rossz néven vennie.

A szinügyér (még mindig szemrehányóan): Két évig nem felejtette el. Csak most (bánatosan). No de nem baj. Magától semmit sem veszek rossz néven. Hát ugyebár délután. Négy óraker, ahogy megbeszéltük...

A művésznő (csodálkozva): Négy óraker? Ahogy megbeszéltük? Mit beszéltünk meg kedves Turbina ur?

A szinügyér (nevet): Nagyszerűen tud tetetni. Mintha először történnék meg. Hát ahogy tegnap megbeszéltük. Ma délután magánál. Tudja Minnát, a paraguayai pásztorleányt... Meg a „Zöld kocskebékából” a belépőt. Hogy meghallgassam és mondjak kritikát. Mint a multkor, amikor a „Kék kängurut”-ot énekelte. Isteni volt!

A művésznő (osodálkozva): Kedves Turbina maga téved. Erről az egész megbeszélésekről egy szót se tudok. Maga bizonyára álmodik.

A szinügyér (bambán): Álmodok? Főnév álmodok. Hát nem hívott meg minden premier előtt a lakására, hogy meghallgassam a partitúrát és kijavítsam? Már két éve. Mióta bizottsági tag vagyok.

A művésznő (gunyosan): Mondom, hogy álmodik. Jegyezze meg magának, hogy először is én idegen férfiakat nem fogadok a lakásomon, másodsor pedig maga annyit ért a zenéhez, mint a tyúk az ábécéhez és a multkor is, amikor ott kérdeztem, hogy jó volt-e a „gis” meg az „ász”, maga egész zavarba jött és azt mondta, hogy nem ért a kártyához. Dehogyan volt maga nálam.

A szinügyér (dühösen): Hát nem voltam magánál? Hát ezt a hajfűrtöt nem magától kaptam? Hát nem magánál ittam-e meg minden csütörtökön a feketekávémat? Hát nem maga maszsirozta-e meg a hátamat, amikor három napig hexenszusom volt? És amikor fizetésemelést akart, nem maga csókolta-e meg ezt a szemölcsöt az orrom felett, mert tudja, hogy ez a gyöngém? Csak annyi ezresem volna, ahányszor megcsókolta!

A művésznő (gunyosan): Teitelbaum bácsi álmodik. Biztosítom, hogy álmodik. Menjen haza és aludja ki magát.

A szinügyér (majd kiugrik a bőrből): Nem megyek. Persze most Teitelbaum bácsi vagyok. Két évig nem voltam az. Két évig mindig drága Turbinácskám, meg édes kutyusom, meg hogy én csak az idős komoly embereket szeretem és aki ötvenen alul van az mind csak smafu, meg aranyos Turbina maga három fiattal is felér és maga mindig igazságos és ugye szól az igazgatónak az érdekekben hogy én kapjam meg a főszerepet a „Kecske meg a káposzta”-ban és ne Prüttykövi. Akkor persze jó voltam. Most Teitelbaum vagyok és nem vagyok senki. És miért? Mert a miniszter egy lehetetlen ember, egy utolsó, egy irigy kujon. És ezért ne legyen az ember szocialista...

A művész (ridegen): Kérem Turbina ur ezentul kiméljen meg az ismeretségétől. Ön egy goromba fráter. Jó napot. (Elmegy).

A színügyér (bambán): De miért? De miért? Miért tette ezt velem a miniszter? (Sir). Hiszen én mindig a kormányra szavaztam.

Órs.

Az Acsev. nyeresége.

— Igazgatósági ülés. — Az 1910. évi mérleg. — Vass Gusztáv ünneplése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága ma délelőtt tíz órakor tartotta ülését, amelyen személyi ügyek mellett megállapították a társaság ez idei mérlegét és a rendes közgyűlés határidejét.

A mérleg ismét meggyőzött bennünket arról, hogy Magyarország legelső helyi érdekű vasutja a folytonos fejlődés és a legerőteljesebb haladás útján van. Mint üzleti vállalkozás a legjobbak közé sorolható, mint közlekedési eszköz pedig olyan pompás, hogy egy-egy újításának elsajátítása végett a messze külföldről jönnek ide elsőrangú vasuti kapacitások. Az Aradcsanádi Egyesült vasut mindenkor a közönség érdekeit szolgálta a legnagyobb odaadással, amellyel azonban nagy gondot fordított a vezetőség a részvényesek igényeinek kielégítésére is. E kettős érdek szem előtt tartása mellett hatalmas gazdasági faktorrá fejlődött Aradváros és három vármegye életében. Szinte fölösleges külön rámutatni, hogy a város fejlődése mit köszönhet ennek a nyugaterópai nivón álló vasutnak. Az Alföld és Erdély rész gazdasági gyűjtőtelepévé tette ezt a várost, amely egyre fokozódó idegen forgalmát háromnegyed részben az Arad-csanádi Egyesült vasutaknak köszönheti.

Lehetetlen itt rá nem mutatni Fábry Sándor dr. vezérigazgatónak bámulatosan nagy produkálóképességére és mindenki által elismert közgazdasági érzékére, meg praktikus ötleteire, amelyek birtokában folyton gyarapodik ez a fejlődésképes vasutvállalat; a buzgó és kötelességtudó tisztviselői kar természetesen nagy segítségére van a vezérigazgatónak, akinek működését a vasut igazgatósága és a publikum állandó rokonszenve kíséri.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

Az ülésen Zselenski Róbert gróf, valóságos belső titkos tanácsos, elnökölt, aki meleg szavakkal, az igaz őszinte részvét bensőséges hangján parentálta el Fábrián László nyugalmazott főispánt, aki sok éven át igazgatósági tagja és végrehajtó-bizottsági tagja volt a vasutnak s mint ilyen rendkívül nagy ügybuzgalmat fejtett ki a vasut ügyének előbbrevitelében. Fábry Sándor dr. vezérigazgató szintén kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt érdemeiről és indítványozta, hogy a vasut festesse meg Fábrián arcképét tanácskozási terme számára, emlékéért jegyzőkönyvben is örökítse meg és részvétét írásban is tolmácsolja a családnak.

Napirend előtt Urbán Iván főispán szép beszéd keretében méltatta Vass Gusztáv főfelügyelő érdemeit, akit őfelsége negyven évi közhasznú tevékenységeért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntetett ki. A főispán sajátkezűleg tüzte a rendjelet a kitüntetett főfelügyelő mellére, akit az igazgatóság többi tagjai is melegen megratuláltak. Vass Gusztáv meghatottan köszönte meg az ünnepeltetést.

A napirend során az ez évi mérleg meg-

állapítására került a sor. A mérleg két millió negyvenezer korona tiszta nyereséget tüntet fel. Ennek kapcsán az igazgatóság azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy hat százalék osztalékot kapjanak az első sorozatu elsőbbségi részvények tulajdonosai, öt százalékot a második sorozatu elsőbbségi részvények és a törzsrészvények tulajdonosai, 169.000 korona a törzsrészvény osztalék tartalékalapjának, 100.000 korona az adótartalékalapnak, 20.000 korona pedig a Maros-hid tartalékalapnak jusson. 57.000 korona irassék új számlára.

Az ez évi rendes közgyűlést május hó 28-án fogják megtartani.

Megállapította az igazgatóság az 1911. évi költségvetést, azután egyes alapszabálymódosításokat határoztak el, melyek közül a legfontosabb a törzsrészvényosztalék tartalékalapja jogi jellegének megállapítására vonatkozó intézkedés.

Ezek után az igazgatósági ülés az elnök elzetésével véget ért.

Az ülésen jelen voltak: Bohus Zsigmond báró v. b. t. t., Meskó Sándor, Urbán Iván, Bohus László báró, Csernovits Diodor dr., Dániel Tibor báró, Enyedy Béni, Galambos Ignác dr., Hegedüs László, Hervay István, Jankovich Lőrinc, Libits Adolf, Margittay József, Neufeld Károly, Purgly János, Salacz Gyula, Schubarth Pál és Fábry Sándor dr. vezérigazgató.

Tizenhét bérpalota az Óvártéren.

— Tagányi Sándor dr. ajánlatai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Arad város haladásának aggodó figyelői bizonyára meglepődve értesülnek arról, hogy minden prozecciójuk hamisnak bizonyul és mindazok, akik egy könnyed kézlegyintéssel szokták elintézni azt a problémát: mi történjék az Óvár-térrel, szintén meglepődve veszik tudomásul, hogy ez a boszorkány szigetnek elhíresztelt terület sokkal hamarabb ölti magára egy modern városrész ünnepi köntösét, mintsem hitték volna. A vásártér helyéért küzdők azt jósolták, hogy emberöltők kellene ahhoz, míg az Óvártéren megteszik az első kapavágást. Az Óvár-tér kiépítése azonban, még ha az összes fényes reményeket vastag fátyollal borítjuk is be, már is a legsürgősebb aktuálítások sorába került.

A város törvényhatósága már május hóban megtartandó közgyűlésén igen behatóan foglalkozhatik egy ajánlattal, mely egy csapásra igen radikális módon felszárja a kérdésre: mikor veti le az Óvártér sivar és rut külsejét?

Tagányi Sándor dr. törvényhatósági bizottsági tag terjesztett be ma egy rendkívül nagyszabású ajánlatot a törvényhatósági bizottsághoz.

Tizenhét parcellát óhajt egyszerre megvenni örökáron az Óvár-tér területéből azzal a céllal, hogy ott tizenhét bérpalotát építtessen egyszerre és egyidőben. Kétezernyolcszázhetvenhat négyszögöl terület az, melyet Tagányi egy csapásra Arad legszebb és legmodernebb részévé akar varázsolni. Tagányi ajánlatához nincs részletes munkaprogram csatolva, de mint értesülünk a palota-csoport építése úgy van tervezve, hogy az nagyon sok vonásában hasonlítana a budapesti *Andrássy-ut* második köröndjének stílusához. Az elrendezés fő jellemvonása az lenne, hogy két önálló tömbben épülne fel a tizenhét ház úgy, hogy egy gyönyörű park választaná el egymástól a blokk-

kat és a sétány felé eső frontok felkörben szégyelneznék azt.

Tagányi a telkek négyzetléért huszonnyolc koronát ajánl a törvényhatóságnak és azt kéri, hogy június hó végéig hozzon a kérelem felett határozatot.

Azonban nemcsak az Óvár-téren akarja megindítani a fejlődést Tagányi dr. Egy másik ajánlata is ma került a törvényhatósághoz. Azt kéri ebben, hogy a város adja el a Nagyvádi-uton lévő és ma a *Jelinek és Schlésinger* cégnek bérbeadott és falerakó helyül szolgáló ezer négyszögölnyi területet, melyen hatalmas bérpalotát akar emelni. Huszonötezer korona árat ígér a területért. A bérlők jelenleg egy korona évi bért fizetnek ölenként.

Az Óvár-tér gyors kiépüléséhez egy érdekes tervvel járul egy vállalkozó, aki a téren található földgázforrás hasznosításával egybekapcsolná egy nagyobb gyárvállalat létesítését. Az az idea azonban még csak a kezdet-kezdetéig jutott el ezidőszert.

Előléptetések

az aradi Máv. üzletvezetőség területén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

A kereskedelmi kormány várakozáson fölü, nagy számmal léptette elő az államvasut tisztviselőit, akikre a május elsejei előléptetés a legkellemesebb meglepetés erejével hatott. A kereskedelmi kormány mellőzte a protekciórészt. amelynek különben Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter mindig egyik legnagyobb ellenzője volt és csak az érdemet vette figyelembe a tömeges előléptetéseknel. Az aradi üzletvezetőség területén sok érdemes tisztviselő működése nyert méltánylást az előléptetések révén, amelyeket alább közlünk:

Előléptek:

Az V. fiz. osztály 1 fokozatából a IV. fiz. osztály 3-ik fokozatába kinevezettek: Gyulányi Rezső felügyelő, Sziklay Artur felügyelő főfelügyelőkké.

Az V. fiz. osztály 3-ik fok.-tól a 2-ik fokozatba előlépett: Gergelyffy Gusztáv felügyelő.

A VI. fiz. osztály 1 fok.-ból az V. fiz. osztály 3-ik fokozatába kinevezettek: Német József főmérnök, Boros Károly főellenőr, Bedeus Károly báró főellenőr felügyelőkké.

A VI. fiz. osztály II. fokozatából ugyanazon osztály I. fokozatába: Fényes Kálmán főmérnök, Nagy Zoltán főellenőr.

A VI. fiz. osztály 3 fokozatából a 2-ik fokozatba előlépett: Bakos Pál főellenőr, Nagy Lajos I. Kavnai Bogdanovics főellenőr, Reinheimer Gyula főellenőr, Adler Samu főmérnök, Weil József főmérnök, Tritusz Gyula főellenőr, Bolgár Sándor főmérnök.

A VII. fizetési osztály 1 fokozatából a VI. fizetési osztály 3-ik fokozatába kinevezettek: Butschek Győző ellenőr, Kovács József ellenőr, Szőke Rezső ellenőr, Zonda Ferenc ellenőr, állomástönk, Demeter László ellenőr, Leitner Lajos ellenőr, Bärkány Gyula ellenőr főellenőrökké. Adler Armin mérnök, Wolf Béla mérnök főmérnöké. Komlóssy Jenő ellenőr, Vajda János ellenőr főellenőrökké. Dénes Zsigmond mérnök, Wallner József mérnök főmérnöké. Kovács József ellenőr, Hitel Dénes ellenőr, Gábor György ellenőr, Csáky István ellenőr főellenőrökké.

A VII. fiz. oszt. 2-ik fok.-ból az 1 ső fok.-ba előlépett: Gábor Dénes ellenőr, Söket Gábor ellenőr, Halpern Henrik mérnök, Sáfrány Imre, Erdős Rezső, Kertész Izidor, Müller Sándor, Tutsek József, Kocsárd János ellenőrök.

A VII. fiz. oszt. 3-ik fok.-ból a 2-ik fok.-ba előlépett: Deniflé Pál ellenőr, Veisz Salamon, Strausz Ignác, Vázsonyi Lajos Kreiling Péter ellenőrök, Lederer Simon Löwinger József mérnökök, Bedő Bendeguz ellenőr.

A VIII. fiz. oszt. 1 fok.-ból a VII. fiz. oszt. 3-ik fok.-ba kinevezettek: Leskó Sándor dr. fogalmazó segédtitkárrá, Beer Ferenc, Leskó

György, Fodor Alajos hivatalnokok ellenőrré. A VIII. fiz. oszt. 2. fok.-ból az 1. fok.-ba előlépett: Kirchlechner Imre és Róth Lajos hivatalnokok.

A VIII. fiz. oszt. 3-ik fok.-ból a 2. fok.-ba előlépett: Dörner Sándor hivatalnok, Szőke Márk, Müller Kálmán, Dede Károly, Szabó Árpád, Vég István dr., Lang János fogalmazó, Váraljai János dr. fogalmazó, Dima Emil, Dore Jenő mérnökök.

A IX. fiz. oszt. 2-ik fok.-ból az 1. fok.-ba előlépett: Lomm Nándor hivatalnok, Becher Ernő, Róka Szilveszter, Schmidt György, Petznyik Rezső, Varju János hivatalnokok.

A IX. fiz. oszt. 3. fok.-ból a 2. fok.-ba Rudnay Károly és Sebők Sándor hivatalnokok.

Khuen és Bienert megegyezése.

— A magyar álláspont győzelme. —

Távirati tudósítás.

Bécs, április 27.

Tanácskozás a hadügyminiszterrel.

Bécsből jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök tegnap este fél tíz órakor titkára, Bárczy István dr., társaságában ideérkezett és a bankgassei magyar palotában szállott meg. Ma délelőtt a miniszterelnök Bárczy dr. titkárral dolgozott. A miniszterelnök háromnegyed tíz órakor a közös hadügyminiszteriumba ment, ahol Bienert báró osztrák miniszterelnök is megjelent. Tíz órakor a közös hadügyminiszter dolgozószobájában megkezdődött a két miniszterelnök tanácskozása, amelybe mint katonai szakértők Schönaich báró hadügyminisztert is bevonták. A tanácskozás a katonai büntető perrendtartás még függő kérdésének szült. Még nem bizonyos, hogy Khuen-Héderváry gróf megjelenik-e kihallgatáson a királynál; ez a mai tanácskozás eredményétől függ. Khuen-Héderváry gróf még ma szándékozik visszautazni Budapestre.

Bécsből táviratozzák: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel 10 órakor a közös hadügyminiszteriumba ment, ahol Schönaich báró közös hadügyminiszterrel és Bienert báró osztrák miniszterelnökkel együttes tanácskozást fog folytatni. A magyar és osztrák miniszterelnökök a legutóbbi találkozásuk alkalmával fölmerültekre nézve — amelyeket a két kabinet minisztertanácsának már előterjesztettek — meg akarják hallgatni Schönaich báró közös hadügyminiszter véleményét is.

Megbízható helyen azon a véleményen vannak, hogy a perrendtartás kérdésében folytatott tanácskozások ez alkalommal — valószínűleg még a mai napon — befejeződnek és a két miniszterelnök között a megegyezés meg fog történni.

Kész a megállapodás.

Bécsből jelentik: A két kormány a katonai javaslatokról folytatott tárgyalásai befejező stádiumba jutott. A ma délelőtt a közös hadügyminiszteriumban folytatott tanácskozás a két kormány megállapodásával ért véget. Az értekezlet háromnegyed egyig tartott. A tanácskozás után a miniszterelnök megjelent a magyar miniszteriumban, ahol a következő közleményt adta ki:

— A mai tanácskozáson katonai büntetőperrendtartás törvénytervezetének még függőben volt kérdése dolgában a két kormány elvi megállapodásra jutott. A megállapodás formulázása céljából holnap a két igazságügyminiszter bevonásával újabb értekezlet lesz. A miniszterelnök negyed kettőkor telefonon érintkezésbe lépett Székely Ferencel Bécsbe való utazása céljából. Az igazságügyminisztert ma estére várják Bécsbe. Tekintettel arra, hogy a tanácskozásokat holnap alkalmasint formálisan is be-

fejezik, mára több tanácskozás nincsen tervbe véve. A miniszterelnök a kérdés formális elintézéséig Bécsben marad.

Jelentés a királynak.

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* estilapja írja: Az elvi megegyezés keresztülvitele és a részletek megállapítása végett holnap az osztrák miniszterelnökségi palotában újabb tanácskozás lesz, amelyen a két igazságügyminiszter mint jogi szakember részt fog venni. A király ma senkit nem fogadott, de valószínű, hogy a miniszterelnök a holnapi tanácskozás után a királynak jelentést fog tenni a tárgyalások befejezéséről és eredményéről.

Schönaich szerepe.

Budapestről jelentik: A képviselőházban ma délután két órakor terjedt el a bécsi megállapodás híre. A miniszterelnök telefoni értesítéséből tudta meg Székely Ferenc igazságügyminiszter, aki közölte azt munkapárti híveivel. Hír szerint a kormány május 6-án terjeszti a parlament elé a kész katonai javaslatokat. Kormánypárti körökben azt beszélik, hogy Schönaich bárónak a mai tanácskozáson sikerült meggyőznie Bienert bárót arról, hogy a hadsereg egységén nem esik csorba a magyaroknak tett nyelvi engedelmekkel.

Misztifikáció egy képviselő nevében.

Budapestről jelentik: Polónyi Géza ma interpellációt jegyzett be a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez 11 horvátországi pénzügyi tisztviselő áthelyezése miatt. — Ez az eset Horvátországban kínos feltűnést keltett s megvádolták a bánt, hogy a közeledő feloszlásra és új választásra való tekintettel cserélgette ki az illető tisztviselőket, mikor pedig a horvát országgyűlésen szinvalásra akarták kényszeríteni Tomasichot, ő a dolog ódiáját iparkodott Lukács László pénzügyminiszterre kenni. Ennek az interpellációnak megtételére Pinterovics horvát képviselő egy levele birta rá Polónyi Gézát, amelyet állítólag a horvát képviselő irt volna Polónyihoz. Polónyi Géza a hozzáérkezett levél tartalmát közölte több újságíróval, minek folytán a képviselőházban jelen volt horvát képviselőknek is tudomására jutott a dolog. A horvát képviselők nevében Nalicsevics telefonon érintkezésbe lépett a jelenleg Eszéken tartózkodó Pinterovicsal, aki határozottan kijelentette, hogy semmiféle levelet nem intézett Polónyihoz, aki ezek szerint misztifikációnak esett áldozatul. Pinterovics egyben azt is tudatta, hogy szombaton ő maga is jelen lesz a képviselőház ülésén és ki fogja jelenteni, hogy nevével rut visszaélés történt.

TANÜGY.

(—) Tisza István és a tanárok. Budapestről jelentik: A budapesti tanári kar ma délután ülést tartott, amelynek napirendje előtt Szilágyi Sándor hevesen támadta Tisza István gróft a tanárok mozgalmáról a Magyar Figyelőbe irt cikke miatt.

— A tanárság mozgalmának ez a kigunyolása — mondotta — egyes mozzanatának elítélése egy vezetőférfiu részéről okvetlenül sajnálatos, de nem a tanárság szempontjából. A tanárságot teljesen megnyugtatta az, hogy az intézkedésre hivatott fórum részéről becsülésre és megértésre talál. A tanárság a támadásra felelhetne és megköszönhetné a Petőfivel való összehasonlítást, de azt a hangot méltatlannak tartja háromezer művelt ember szorgalmához. Gaál Mózes elnök ezután kijelentette, hogy a tanárság talált már módot arra, hogy a cikk tévedéseit a Magyar Figyelő hasábjain rektifikálhassa.

Miért maradt el Péter király látogatása?

— Leleplezett összeesküvés? —

Távirati tudósítás.

Belgrád, április 27.

Megirtuk, hogy őfelsége gyöngékedése következtében nem fogadhatja Budapesten Péter szerb királyt, mert orvosai tanácsára legnagyobbrészt Gödöllőn fog tartózkodni.

Belgrádból érkező jelentés szerint a királylátogatás elmaradásáról a szerb kormány a sajtóiroda útján a következő hivatalos közleményt adta ki ma délelőtt tizenegy órakor.

Az utazás lemondása.

Haymerle báró osztrák-magyar követelyettes arról értesítette ma Milovanovics külügyminisztert, hogy Ferenc József császár és király őfelsége, orvosainak tanácsa folytán, kényszerítve látja magát változtatni ama diszpozícióban, amelyek budapesti sejourját illetik. Őfelsége, orvosainak határozott tanácsára, kevés időt tölt majd magyar fővárosában, ellenben lehetőleg sokat tartózkodik majd Gödöllőn. Őfelsége ennek folytán kénytelen későbbi időre elhalasztani a szerb király őfelségének eredetileg május 6-ára tervbe vett fogadtatását, amely pedig tekintve, hogy a látogatás mindkét országnak érdekében való lett volna, különösen kedves volt őfelsége szívének.

— A látogatás fogadását őfelsége elhalasztja, de abban a reményben, hogy még a folyó év őszén pótolható lesz, a mi most elmaradt.

Milovanovics külügyminiszter tudomást szerezve erről az értesítésről, úgy Péter király őfelsége mind a kormány, mind pedig a maga nevében élénk sajnálkozását fejezte ki a látogatás elhalasztásáért, amely látogatástól pedig méltán várhattak volna üdvös eredményeket a két ország kölcsönös érdekében. A látogatás elmaradását főleg azon ok miatt sajnálja, amely miatt a látogatás későbbi időre halasztott, de egyben annak a forró óhajának és reményének ad kifejezést, hogy Ferenc József őfelségének egészségi állapota rövidesen jóra fordul és nem hagy kívánni valót hátra.

Belgrádban most minden csendes.

A délutánra hirdetett tüntető meetingek elmaradnak.

Intrika Milovanovics ellen.

Berlinből jelentik: A *Vossische Zeitung* belgrádi tudósítójának távirata alapján a következőket közli:

Az osztrák-magyar monarchia diplomáciája azzal iparkodik érthetővé tenni Péter király budapesti látogatásának elmaradását, hogy Ferenc József király gyöngékedik, pedig nem ez az igazi ok. A szerb király nem megy Budapestre, mert Belgrádban megmozdult az utca. A szerb fővárosban az utca népe az ur és aki érti a módját, hogy az utcát megnyerje a maga politikai terveinek, annak nyert ügye van. Ez az ember most Pasics, a kalmár-miniszterelnök, aki gyűlöli Milovanovics külügyminisztert, mert veszedelmes vetélytársat lát benne.

Nikola Pasics mindenáron el akarja távolítani a politikai arénából Milovanovicsot. Már megszabadulhatott volna tőle, de csak olyan áron, hogy Milovanovics legyen a bécsi követ ezt pedig Pasics nem akarta, mert mint bécsi követ Milovanovics sok vizet zavarhatott volna Szerbiában. Most tehát elérkezettnek látta az időt Pasics, hogy kompromittálja esküdt ellenségét. Milovanovics volt az, aki nyélbeütötte a király budapesti látogatásának programját. — Fogta magát Pasics és a budapesti látogatás ellen hangolta, sőt bujtogatta az utcát. Ez és hozzá a Belgrádban tartózkodó komitási-vezé-

rek fenyegetőzése volt az ok, a miért a király nem utazik Budapestre.

Királybuktatás — szocialistákkal.

Belgrádból jelentik: Zimonyban megfordult magasrangú katonatisztek beszéltek ott, hogy attól a perctől, amelyben bizonyossá vált Péter király budapesti látogatása, György herceg, az elcsapott trónörökös megkezdte agitációját a hadsereg tisztjei közt és a sajtóban.

Milovanovics külügyminiszter állandóan figyeltette a herceget s megfigyelésének eredménye egy összeesküvés leleplezése, amelyet a fiu apja trónja ellen szervezett több magasrangú katonatiszt bevonásával.

Ha Péter király elhagyja országát, úgy május elsején Sándor herceg trónfosztottnak nyilvánítja atyját s magát kiáltja ki királynak. Május elsejére, a szocialisták ünnepének leple alatt vonultak volna be Belgrádba az összes komitácók, akiket Sándor herceg bizalmasa szocialista ünnepre invitált.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Erdészléány, operett. Küry Klára vendégfeltevével. (B. bérlet.)
Szombat: Trenk báró, operett. Küry Klára vendégfeltevével. (C. bérlet.)

* Küry Klára vendégjátéka. A muzsikusz-lányban lépett fel ma este mérsékelt érdeklődés mellett Küry Klára. Nagy sikerek, zajos ünneplések tárgya volt pár év előtt a primadonna, aki a Népszínház bukásával, egy idei hallgatás után a Városligeti szinkör szellős színpadán keresett érvényesülést. Ennek a szomorú színháznak szegényes reportóárjából kell zsufolt házakat kioroszakolnia Küry Klárának és ezzel a reportóárral megy vidéki turnéra a valamikor nagyon ünnepelelt primadonna. Nehéz sor mindakettő. A városligeti szinkör sorsa felett éhes hitelezők kapnak hajba, a vidéki utat járó primadonnának pedig csak mérsékelt siker jut osztályrészül. Tudjuk be a reportóárnak és minden kritizálás nélkül nézzük meg Küry Klárát aki olyan sok kellemes estét szerzett már a magyar publikumnak. H. G.

* A költő álma. A dekadans irányzat közepette, melyet tüzzel-vassal terjesztenek a magyar irodalom megrontására, becsülést érdemel az a poétai törekvés, amely a hagyományok ápolása mellett az igazi költői meglátásban, annak gyönyörű, gondos földolgozásában látja legszebb feladatát. Az ujkori magyar poéták egyrésze gunyos kacajjal kíséri azokat a nemes törekvéseket, amelyek a magyar irodalom halhatatlanjainak emlékét ápolni és irodalmi irányukat tovább fejleszteni akarják, holott maguk értéktelen és jobbra külföldi utánzatokkal szeretnének fölvergődni Parnassusra. A hippermodernnek mesterséges fülsiketítő csatazaja között kétszeres elismerés illeti azokat az értékes írókat, akik nem tántorodtak meg az ujkori áramlattól, hanem csöndben dolgoznak és kerülve a reklám zaját, lelki szükségéből alkotnak. Ez írók sorába tartozik Avarffy Géza is, aki Aradon számos irodalmi művével tette ismertté poétai nevét. Legújabb könyve *A költő álma* című drámai költemény a napokban került a publikum elé és már is általános tetszés és komoly megértés fogadta: A kötet előszavában elmondja a szerző, hogy Petőfi Sándor *Salgó* című költeménye adott alapot e mű megírására. A színre alkalmazott drámai költemény tele van értékes poétikus részletekkel. Maga az a tény, hogy a szerző Petőfi Sándor halhatatlan alakját a szindarab központjába állította, biztosította számára a leg-

nagyobbfokú érdeklődést. A költő pompásan oldotta meg nehéz feladatát és a magyar költészet kedvelői gyönyörűséget találhatnak benne, mert teljesen mentes a nemzetköziség gyanus színeitől. Avarffy verselési technikája az évek folyamán szépen fejlődött, nyelvezete csiszolt és költői képei formásak. Avarffy legújabb műve méltán sorakozik előbbi alkotásaihoz és reményt ad arra, hogy számos költői művel fogja még gazdagítani irodalmunkat.

* Diósi Nusi Kassán. A „Muzsikusz leány”-ban látta tegnap viszont a kassai közönség volt kedvencét, Diósi Nusit, akit — mint egy kassai lap írja — valósággal ünnepelelt és sok virággal halmozott el. A művésznő kedvesen, derűsen játszott, igen szépen énekelt és kitűnően táncolt. Sok számát meg kellett ujránia. A primadonna Kassáról Debrecenbe megy vendégszereplésre.

* Husz évig temesvári igazgató. Temesvárról jelentik: Krecsányi szintársulata tegnap este rekesztette be téli szezonját a közönség lelkes ovációjára közepette. Utolsó előadásul Molnár Ferenc Testőr-je került színre, melynek keretében Haraszthy Mici, a temesvári közönség kedvence, a színésznő szerepében bucsuzott a temesvári közönségtől. A művésznőt az első felvonás után elhalmozták tapsokkal, virágokkal és értékes ajándékokkal, a mit Haraszthy könnyekig meghatva köszönt meg. Az ovációknak vége-hossza nem akart lenni. Mikor a függöny utoljára legördült, a közönség Krecsányit kívánta látni, aki megjelent a kárpit előtt és szívélyes szavakkal vett bucsut Temesvártól, a hol éppen ma töltötte be temesvári színigazgatói pályájának 20-ik évét. Hálás szavakban köszönte meg a közönség pártfogását, mely a hosszú időn át működése iránt megnyilvánult. A vidéki színészetnél — ugymond — páratlanul áll, hogy egy színigazgató két évtizeden keresztül szerencsés legyen a közönség érdeklődését, pártfogását és áldozatkészségét nemcsak fentartani, hanem évről-évre fokozni. A temesvári közönség nagy intelligenciáját és áldozatkészségét hirdeti ez a tény, melyet örömmel hirdet ország-világnak. Szavaira újra felhangzott a taps és a függöny utoljára legördült. Krecsányi szintársulata az éjjel különvonaton utazott Budára, hol szombaton Luxemburg gróffal kezdi meg a nyári színházi szezont.

* Ünnepek a jogászyűlés vendégeinek tiszteletére. A Magyar Jogász-egylet 1911. évi április havi teljes ülése alkalmából az aradi „Filharmonia” egyesület Zellner Sándor karnagy vezénylete alatt a 33. cs. és kir. gyalogezred zenekarának és Wlassák Vilma operaénekesnőnek közreműködésével 1911. évi április hó 29-én este 8 órakor a Fehér Kereszt nagytermében *diszhangversenyt* rendez a következő műsorral: Mendelssohn: „Fingal barlang” (Hebridák) nyitány Op. 26. Sibelius: „Valse triste” a „Kuslema” (A halál) c. drámájához, Op. 44. Drigo: „Serenade” a „Les millions d'Arlequin” c. suiteből. Gróf Zichy Géza: Alár című operából Erzsébet imája. Leoncavallo: La Bohème, Muzette Valzer, éneklő Wlassák Vilma urhölgy. Goldmark: Ünnepi bevonulási induló a „Sába királynője” című operából. A belépés díjtalan és akik meghívóra reflektálnak, forduljanak Schütz Henrik dr. ügyvédhez.

* Küry Klára — az Erdészléányban. Küry Klára holnap másodszer lép fel az aradi színházban. Egyik legkiválóbb alakítását, Jarnó György *Erdészléány* című operettjének címszerepét mutatja be az aradi közönségnek. Ezt a gyönyörű, bájos muzsikájú operettet Küry Klára diadalmas sikerre vitte a budapesti Vá-

rosligeti színházban. Az operett többi főszerepét a társulat legkiválóbb erői játsszák. Szombaton Küry Klára a *Trenk báró*-ban, vasárnap pedig az *Ingyenélők*-ben lép fel.

* Az országos fényképkiállítás. Az aradi országos fényképkiállítás előkészületeinek utolsó intézkedéseit végzi a kiállítást rendező fotoklub. A Liceum nagytermét ma kiürítették s megkezdték a kiállításra kerülő képek elrendezését. Az aradi kiállítók képeiket már nagyrészt el is helyezték, úgy holnap és holnapután az idegeneknek engedik át a helyet. A kiállítás szombaton délután öt órakor nyílik meg a sajtó részére, míg az ünnepélyes megnyitás vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. Az aradi fotoklub elnöksége ezúton kéri a tagokat, hogy lehetőleg családtagjaikkal jelenjenek meg a kiállításon. A klub tagjai ingyen nézhetik meg a kiállítást, ha a pénztárnál felmutatják tagsági igazolványukat. Családtagjaik részére a klub titkársága tiszteletjegyet ad. Ebben az irányban Matuschik Márton tanár szombat déli 12 óráig rendelkezésére áll a tagoknak. (Kazinczy-utcai polgári fiúiskola, 33. számú ajtó.) A kiállítás fővédnöke, K. Lippich Elek miniszteri tanácsos szombaton este 7 órakor érkezik a pesti gyorsvonattal. A klub vezetősége kéri a tagokat, hogy mentől nagyobb számban jelenjenek meg a fogadtatásnál, ugyszintén este 8 órakor a Központi-szálló téli-kertjében az ismerkedési estélyen, ahol a vacsorát étlap szerint találják.

* A Babuska — délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárok mellett először játsszák Fall Leonak bájos muzsikájú operettjét, a *Babuska-t*, amely szép sikert aratott az aradi színházban.

* Új műsor az Urániában. Pénteken ismét művészi értékű ujdonságokkal gyönyörködteti a közönséget az Uránia-színház. Ekkor kerül bemutatásra az új műsor, mely Pathé válogatott ujdonságai mellett a kinematográfia több új meglepetésével szolgál. Tanulságos, egyben kivitel tekintetében is elsőrangú látványosság a kokuszdió aratása. A Philippudák nagy kókusz erdeibe vezet a kép. Huszonöt méter magas fákról szedik az értékes gyümölcsöt. Látjuk a diók héjának lehántását, a rostokból kötelet, szőnyeget és keféket gyártanak. A diót széthasítják és megszáritott magjából készült aztán a szappangyártásnál olyan értékes kókuszolaj. Gazdag kiállításával nagy tetszésre számíthat Pathe egyik felséges történelmi felvétele, a Marozie című kép. A dráma a X. században játszódik és Marozie és provencai Hugó históriáját mutatja be véres dráma keretében. Még számos értékes látványosság egészíti ki a remekül összeválogatott műsort. 175

* Szegénység és szerelem a címe annak a nagyszabású produkciónak, amelylyel a kinematográfia legújabb meglepte az emberiséget. A nagyszabású kép Marcell Prévostnak, a kiváló francia írók köztisimert s gyönyörű elbeszélése után készült. A nagy író lelki finomságát belevitte a képbe is s a oselekményt Marcell Prévost szép gondolatai nyomán dolgozta fel. A csinos irodalmi munka történetének hősnője egy szegény elárusító leány, aki szerény keresetéből tartja fent vak édesapját és beteges édesanyját. Sokáig kell szenvednie, míg a boldogság látszólag feléje is közeledik. Egy utazó megismerkedik a leánnyal s azt igéri neki, hogy elveszi feleségül, ha megszökik vele. A leány elhatározza magában, hogy megszökik, de aztán véletlenül egy vak embert lát az utcán s ez az apjára emlékezteti s így inkább lemond a boldogságról és a szülei mellett marad. A hatásos dráma premierje Aradon tegnap volt az Apollo-színházban, nagyszámú közönség jelenlétében. A szegénység és szerelem pénteken minden előadáson műsorra kerül az Apollóban. 177

HIREK.

— **Az időjárás.** Átmenetileg hősüllyedéssel változókéony idő várható, helyenkint esővel (zivatarral). Sürgönyprognózis: Változókéony, hűvösebb, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet 15°8.

— **A király állapota.** Bécsből jelentik: A király jól van, a délelőtti rendes napi foglalkozásainak szentelte. Programja is csak annyiban változott meg, hogy az erős szél miatt nem tarthatta meg rendes kerti sétáját. A király május másodikán Budapestre jön, onnan egyenesen Gödöllőre utazik. Ott fogja tölteni a május hónapot és június egy részét. Az április 29-iki katonai parádén Öfelségét Ferenc Ferdinánd trónörökös fogja képviselni. A királylyal együtt Budapestre utazik Lipót bajor herceg és felesége Gizella főhercegnő.

— **Károly Ferenc József királyi herceg házassága.** A bukaresti lapok a félhivatalos cáfolat ellenére is föntartják azt a hirt, hogy Károly Ferenc József királyi herceg nőül fogja venni Erzsébet román hercegnőt, s hogy királyunk utasította (még pedig szigoruan) Hédekváry gróf miniszterelnököt, találjon modus vivendit a magyar román béke létesítésére. Az *Universul* azt is tudja, hogy a magyar kormány az eddigi sikertelen kísérletek ellenére sem mondott le a reményről. Bukarestben bizonyosra veszik, hogy ősszel, még az ősi parlamenti ülésszak megnyitása előtt létre fog jönni a kívánt béke, mert a románoknak jelentékeny kedvezményeket fog nyújtani a magyar kormány nemcsak kulturális és gazdasági téren, hanem még politikai téren is. Azt is tudják, hogy a románok nagyobb része máris elhatározta, hogy követeléseik egy részét el- ejti, így az Erdély autonómiájára vonatkozót is és elfogadja a följánlott kedvezményeket.

— **Komolyan venni e híreket, természetesen, nem lehet, a mennyiben házassági ügyekkel zavarják össze. A békét itt mindenki óhajtja, de ezt az ügyet nem befolyásolhatja semmiféle nász, hanem csakis a magyar állami és nemzeti érdek.**

— **A pápa betegsége.** Rómából jelentik: A Vatikán háznagya valótlannak mondja a pápa veszedelmes megbetegedéséről szóló hirt. A pápa köszvénye miatt nem tud járni, ezért elmaradnak a tömeges kihallgatások; azonban a pápa naponkint fogad egyeseket a kis trónteremben.

— **Az Akadémia új tagjai.** Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia ma tartotta tagválasztó nagygyűlését. Az igazgató tanács tagjává 29 szavazattal 7 ellenében Goldzicher Ignácot választották meg. Az első osztályba tiszteletbeli taggá választották Zichy Géza grófot 41 szavazattal 2 szavazat ellenében, rendes tagok lettek Bajer József 36 szavazattal, levelező tagok Schmidt József budapesti egyetemi tanár (39—11), Láng Nándor magántanár (36—5), Ambrus Zoltán (29—15), Bodis Jusztin (29—10), Vikár Béla (31—9), Divald Kornél (29—9) és Pekár Gyula (32—7). A második osztályban tiszteletbeli taggá választották Vécsey Tamást; a harmadik osztályban Harkányi Béla bárót, Bánki Donátot és Richt Aladárt levelező taggá választották.

— **A fiumei képviselőtestület feloszlata.** Fiuméből jelentik: A miniszterelnök április 25-én kelt rendelete alapján Wickenburg István gróf kormányzó átiratot intézett a fiumei képviselőtestület elnökségéhez, amely szerint a kormány indítatva érzi magát, Fiume város és kerülete statutumainak 27. szakasza alapján a képviselőtestület feloszlataát elrendelni. A választások a legközelebb kúratnak.

— **A vesztőhelyi ásatások.** Érdekes vendégei vannak most Aradnak. Jeleztük, hogy Juhász Ferenc Waschek esász. orvost felkereste Budwiczban, hogy tőle a vesztőhelyre vonatkozó adatokat tudjon meg. E hét elején pedig Kolozsváron felkereste Kun Albert nyug. mérnököt, ki a kivégzésnek szintén tanuja volt. Sikertült neki a 85 éves öreg urat rávenni, hogy Aradra jöjjön. Tegnap este érkezett meg Kun Juhász kíséretében. Ugyancsak a vesztőhely ügyében érkezett Aradra Török Aurél egyetemi tanár udvari tanácsos. Este hét órakor jött meg a budapesti gyorsvonattal. A pályaudvaron Varjassy Lajos polgármester, Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő, Barabás Béla képviselő és Kovács Vince kulturatanácsos üdvözölték. Holnap fogják a vesztőhelyi ásatások új rendjét megállapítani az eddig kihallgatott tanuk vallomása alapján. A vesztőhelyen lesz Kun Albert, Török Aurél, Varjassy Lajos, Varjassy Árpád, Eicher Wagner, Barabás Béla és Juhász Ferenc.

— **Berényi Gedeon temetése.** Az elhunyt Berényi J. Gedeont a minorita rend egykori tartományi főnökét ma délután 5 órakor temették a minoriták templomából, mert itt volt felállítva a diszes baldachinos tumba. A gyászszertartást Kristofcsák Gyula ujaradi főesperes végezte nagy papi, segédlettel. A temetésen a rend tagjain kívül testületileg vettek részt a rózsafüzér egyesületek és az oltáregyesület, ezenkívül Arad város társadalmának sok előkelősége, számosan az elhunyt tanítványai közül, akik ma többnyire nevezetes emberek. A gyászoló közönség gyalog kísérte ki a halottat a felső temetőbe, ahol a koporsót az elhantolás előtt még egyszer beszentelték.

— **Elutasított petíció.** Budapestről jelentik: A Kuria I. választási tanácsa ma hirdette ki ítéletét a Janiga János Szabadka II. kerületi munkapárti képviselő mandátuma ellen beadott petíció dolgában. A Kuria a petíciót elutasította, s a kérvényezőket az összes költségek viselésében elmarasztalta.

— **A harmadik egyetem.** Budapestről jelentik: Ma este 6 órakor a kultuszminiszteriumban Zichy János gróf kultuszminiszter elnökletével a harmadik egyetem ügyében értekezlet volt, amelyen Szeged város és környéke képviselőiben Lázár György polgármester, Kelemen Béla, Gál Endre, Rózsa Izsó dr., Návay Lajos, Tallián Béla, Rónai Jenő és Reöök István vettek részt. Lázár György polgármester előterjesztette a városi képviselő testület ajánlatát, amely szerint a város tíz és fél millió értékben hajlandó hozzájárulni az új egyetem költségeihez. Kifejtette a polgármester, hogy az óriási anyagi áldozatok mellett a nemzeti szempont is a vidék legnagyobb magyar vidéki város mellett szól. A kultuszminiszter az előterjesztésekért köszönetet mondott a küldöttségnek.

— **Halálozás.** Krebsz Gyula április 26-án éjjel háromnegyed 12 órakor, életének 61 évében, rövid szenvedés után elhunyt. Április hó 28-án d. u. 3 órakor temetik Thököly Imre-utca 4. számú házból a róm. kath. egyház szertartásai szerint az ujaradi temetőbe. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Automobil szerencsétlenség.** Sopronból jelentik: Des-Combes Félix franciaországi pezsgőgyáros és felesége Bécsből automobilon ide rándultak ki. Az országúton egy nagy sebességgel haladó kétfogatu kocsival találkoztak szembe. A sofför ki akarta a kocsit kerülni s ekkor neki vezette a gépet egy táviró-póznának. Az automobil felfordult s mind a hárman kiestek. A gyáros könnyebben sérült meg, felesége súlyos agyrázkódást szenvedett s azonfe-

lül jobb karját törte, a sofför pedig több helyütt koponyacsontrepedést szenvedett. A sebesülteket Bécsbe szállították.

— **Katonai előléptetések.** Bécsből jelentik: Ma este jelent meg a katonai Rendeleti Közlöny, mely a májusi előléptetéseket tartalmazza. Tábournaggyá senkit sem nevezett ki a király. Altábournaggyá kinevezte József Ferdinánd és József főhercegeket, vezérőrnaggyá Péter Ferdinánd főherceget, Goyer Károly bárót a temesvári lovashadosztály parancsnokát. Kinevezte továbbá szolgálaton kívüli viszonyban: Kerzi József dr.-t vezérőrfőtörzsorvossá.

A 33. gyalogezredben: Vojku János kapitányt őrnaggyá, Candre Sándor és Dreissiger Lajos főhadnagyokat kapitányokká, Hincel Ottó zászlóst hadnaggyá. A 12. huszárezredben: Pacák Ferenc kapitányt őrnaggyá, Kenesse Valdemar hadnagyot főhadnagygyá, Halmay Barnabás zászlóst hadnaggyá. A 11. lovas tüzérezrednél Tauffart Miksa főhadnagyot kapitánnyá nevezte ki a király. Ma jelentek meg a honvéd-tiszti kinevezések és a tábornoki karban a következő előléptetések történtek: Altábournagyok lettek magyarpécskai Lázár Frigyes, bartavári Bartuska Vince, vezérőrnagyok Kósztká Pál csendőrezredes, Festl Lehel ezredes.

— **Népgyűlés.** Sarlot Domokos főkapitány ma engedélyt adott az aradi szocialdemokrata pártnak, hogy szombat este nyolc órakor a Tököli-téren népgyűlést tarthasson. A gyűlés tárgya: Előkészületek az április hó 30-án megtartandó választási gyűlésre.

— **Háló- és étkezőkocsik közlekedése.** A Máv. igazgatósága most közli a háló- és étkező kocsik közlekedésének rendjét május hó elszejétől kezdve. Az Aradot érdeklő adatok a következők: Hálókocsik vannak: a Budapesti keleti pályauvvarról Budapestre menő 604. számú vonatnál, amely Budapest keleti pályauvvarról indul délután 2 órakor, Aradon van este 6 óra 54 perckor, s Bukarestbe érkezik délelőtt 11 óra 45 perckor. A 601. számú vonat Bukarestből indul d. u. 5 órakor, Aradon van reggel 8 órakor, Budapestre érkezik délután 1 óra 25 perckor. Étkezőkocsik közlekednek a Budapest keleti pályauvvarról Piskire menő 604. számú vonatnál, amely Budapestről délután 2 órakor indul, s Piskire éjjel 10 óra 19 perckor érkezik. A 601. számú vonat Piskiről reggel 4 óra 55 perckor indul, s Budapestre délután 1 óra 25 perckor érkezik. 602. számú vonat Budapestről reggel 7 óra 5 perckor indul, s Brassóba érkezik este 10 óra 4 perckor. A 603. számú vonat Brassóba reggel 6 órakor indul, s Budapestre este 9 óra 35 perckor érkezik.

— **Kézrekerült kéjgyilkos.** Budapestről jelentik: Három napi sikertelen keresés után ma végre sikerült kinyomozni a cinkotai kéjgyilkosság tettesét. A rendőrséget valaki telefonon figyelmeztette, hogy a hulla személyazonosságának megállapítása és a gyilkos kézrekerítése érdekében nyomozzon a Hungária-köruton levő kis koresmákban. A detektivek ki is mentek és megtudták, hogy Fuchs György kertész egyik alkalmazottja, Csirul Mária vasárnap óta eltűnt. Ezen a nyomon indulva hamarosan kinyomozták, hogy a megölt asszony, akit a cinkotai út mellett találtak, Csirul Máriával azonos. Hamarosan kézrekerült a gyilkos is. Kiderült, hogy az asszonyt a szeretője, Hovanyec Tamás ölte meg és ki is rabolta. A rendőrség Hovanyec lakásán talált egy véres ruhát és véres inget, sőt megtalálták a meggyilkolt ridiküljét is, amelyben tizenkét korona volt, Hovanyec azonban ennek ellenére is konokul tagad.

— **Öngyilkos gyógyszerésztanhallgató.** Budapestről jelentik: Délután fél három óra tájban a Podmaniczky-utca 59. számú házban levő lakásán fél gram morfiumot ivott gyalekai és egyházfalvi Tóttóssy Ilona huszonegy éves gyógyszerésztan-hallgató. A szerencsétlen urileány délben jött haza az egyetemről, ahol az előadásokat hallgatta. A Podmaniczky-utcai lakásban édes anyjával, özvegy Tóttóssy Kálmánnal lakott, aki egy huszárezredes özvegye. Mialatt anyja a konyhában foglalatostkodott, a leány kiitta a félgramos üveg tartalmát. Mikor az anyja a szobába ment, a leány irtóztatos kinok között a földön fetrengett. A házbeliiek a mentőket hívták, akik az öngyilkost az István-uti szanatóriumba szállították. Hogy miért akart meghalni a szerencsétlen leány, nem tudják: állítólag buskomor volt. Egyik nővére néhány év előtt szintén buskomorság miatt lett öngyilkos.

— **Nazarénus katonák.** Mai postával kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Örömmel olvastam lapjuk mai számában megjelent „Nazarénus katonák” című cikküket, mert azt a meggyőződést merítettem belőle, hogy a legmagasabb katonai hatóságok is kezdik belátni azt, amit az alsóbb tisztikar napról-napra tapasztal, hogy a legénység tagjait nem szabad lelketlen gépeknek tekinteni és hogy a fegyelem fentartására mennyire alkalmasabb a meggyőzés, mint a szabályok tulzolt kéréhetetlenséggel való keresztülvitele.

Hogy mennyire igaza van a temesvári hadtestparancsnok urnak az említett cikkben közölt rendeletében, arra a saját tapasztalatomból egy példát akarok elmondani.

Az elmúlt évben egy nazarénus és még hozzá román legényt osztottak be alám kiképzés végett. A legény éppen akkor szabadult ki a fegyházból, ahova azért zárták be, mert nem akart fegyvert a kezébe venni.

Mikor a legény a fegyverfogást ismételtén megtagadta, hiányos román nyelvismeretével iparkodtam rá szép szóval hatni. Megmagyaráztam neki, hogy a katonai szolgálatot a törvények teszik kötelezővé és az ő vallása is azt írja elő, hogy az uralkodónak engedelmességgel kell. Ez pedig azt hozza magával, hogy uralkodótás a hazát esetleg fegyverrel is meg kell védelmeznünk.

A nazarénus legény lassankint kezdte elfogadni érvelésemet és néhány nap múlva fegyvert fogott, majd fegyverfogásokat is végzett. A lögyakorlatban való részvételt azonban konokul megtagadta, amiért újra hadbírótság elé állították. A hadbírótság pedig a rideg paragrafusok alapján ismét több évi fegyháza ítélt.

Ezt a teljesen hiába való és érdemtelen büntetést pedig véleményem szerint el lehetett volna kerülni. A nazarénus vallás csak a fegyverfogást tiltja, alkalmazza tehát a nazarénus vallású katonákat betegápolóknak, tisztiszolgáknak stb. Hiszen olyan sok alkalmazás van katonáknál békében és háborúban egyaránt, amelynél sohase kell fegyverrel bánni, a csekélyszámu nazarénusnak ily módon való foglalkoztatása semmi akadályba nem ütközik.

Maradtam szerkesztő ur lapjának és különösen a lap mindig megbízható katonai híreinek állandó figyelmes olvasója

Egy katonatiszt.

— **Tíz hónapi börtön egy emberéletért.** Budapestről jelentik: Tegnap ítélték a katonai törvényszék Rudolf Pál őrmester és Szin János közlegény felett, aki Rudolf őrmester parancsára néhány hét előtt Jazomirovits András közlegényt agyonlőtte. A haditörvényszék Rudolf őrmestert tíz hónapi börtönnel szigorított börtönbüntetésre ítélte, azonkívül pedig rangjától megfosztotta. Szint ellenben felmen-

tette, mert kötelességszerűen csupán felelősségének parancsát teljesítette.

— **Köszönetnyilvánítás.** Parecz Béla dr. és neje Fábrián László ravatalára szánt koszorúmegváltásért 20 koronát küldött a p. j. négyeletnek, melyért halás köszönetet mond özv. Purgly Lajosné a p. j. n. fővédasszonya.

— **Magyar fiu kivégzése Amerikában.** Miskolcra írnak: Egy miskolci városi tisztviselőnek: Kovács Jenőnek házába fél év óta mélységes gyász költözött be, Gyula nevű fiát Amerikában rablőgyilkosság miatt halálra ítélték és május 5-én ki is végezték. Kovács Gyula ezidő szerint 21 éves mult és 15 éves korában került ki Amerikába, miután apja a rakoncátlan fiúval nem bírt. Éveken át nem adott magáról életjelt, csak akkor, a mikor bajban volt és pénz kellett. Az elmúlt novemberben Salt-Lake Cityben az elzüllött fiu betört egy bankár lakásába, hogy kifossa. A bankár 14 éves fia: Thomas R. Kariak azonban felébredt, mire Kovács Gyula egyetlen lövéssel agyonlőtte. A gyilkos fiut elfogták és az amerikai bíróság halálra ítélte, szabad választására bizva a halálnemet. Kovács a golyót választotta. A kivégzés május 5-én lesz. Az ítéletről a bíróság értesítette Kovács Miskolcon lakó szüleit, a kiket a hír betegké tette. Különösen az anyja állandóan ágyban fekvő beteg. A mélyen sujtott apa kegyelmi kérvényt küldött amerikába, azonban nincs sok remény, hogy teljesítik.

— **Menekülés a katonai szolgálatól.** Kolozsvárról jelentik: Szmetana Dezső honvédönkéntes agyonlőtte magát. Levelet hagyott hátra felelősségének, amelyben azt írta, hogy bár szereti hazáját és királyát, de a katonai szolgálatot nem tudja elviselni.

— **Kölcsön-automobilok.** Hangoz töff-töfföléssel szágudtak végig ma a városban az elegáns kölcsön-automobilok. A remek kiállítású kocsikat érdeklődve nézte a közönség és mindjárt forgalomba hozataluk napján nagy volt a kereslet kikölcsönözhető automobilok iránt. A kocsikat Szathmáry Károly üzemigazgató vizsgálta le és hivatalosan is megállapította, hogy az Automobil-kölcsönző vállalat autói a Weistinghouse-gyár legjobban sikerült kocsijai. A kocsikat hosszabb turákra már több napra előjegyezték és a jelekből ítélve megállapítható, hogy a kaszinó humor által Samunak és Mózsinnak keresztelt első két automobil állandó használatába veszi a közönség. Automobilokat a 816. számú telefonon is lehet rendelni.

— **Mit szeretünk az asszonyokon.** Az Excelsior új illusztrált párisi lap mostan százezer frankos díjat tűzött ki annak a kiderítésére, hogy mely az a tíz tulajdonság amit a francia férfi leginkább szeret a nőben. A kérdésre több mint százezer felelték és az eredmény ez volt: 1. Jóság. 2. Rendszerezet. 3. Oladás. 4. Takarékoság. 5. Szelidség. 6. Értelmesség. 7. Szeretreméltóság. 8. Hűség. 9. Türelem. 10. Izlésesség. A jóság kapta a legtöbb szavazatot: 76.969-et, az utána következő kettő is többet kapott hetvenezernél. Az izlésességre már csak 30.551 szavazatot kapott. Egészen hatvan tulajdonság között választhattak az olvasók. Érdekesek a „leamaradt” tulajdonságok is: a becsületesség 27.455 szavazattal a 11-ik helyre került, a bátorság a 13-ikra, az energia a 20-ikra, a szellemesség a 26-ikra az igazságszeretet a 38-ikra, az eszeség a 41-ikre. A lista végén az alázatosság és a szorgalmasság van. Figyelemre méltó, hogy a fizikai és a külső tulajdonságok egészen hátra szorultak. A kecsesség a 17-ik helyen van, az elegancia pedig a 34-iken. A titoktartásra sem helyezhetnek nagy súlyt Franciában, mert erre mindössze 11.716 szavazatot jutott. A szépség egészen hiányzik a listáról, mert a galáns „Excelsior” úgy vélekedett, hogy a szépség megkövetelése magától értő dolog. Sajnos, mégis, hogy arra nem szavazhattak azért is, mert néhány évvel ezelőtt egy másik szavazáson, a ne-

lyen a nőket kérdezték meg, a szépség diadalmaskodott a többi tulajdonság fölött.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 27-én a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: Született: Milinkovics János napszámosnak Sebő nevű fia. Kocsuban Demeter napszámosnak Mária nevű leánya. Olteán György nyomdásznak Elcsuca nevű leánya. Meghalt: Egedi Erzsébet 14 hónapos leány, Krebsz Gyula 60 éves magánzó. Sztána Simon 49 éves ácssegéd. — Házasság nem fordult elő.

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 1450**

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi polgári jótékony négyelet április hó 29-én délután 4 órakor tartja évi rendező közgyűlését a városháza tanácstermében, amelyre ezúton is tisztelettel meghívja az érdeklődő közönséget özv. Purgly Lajosné fővédasszony, egyesületi elnök.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elnök és alelnök pöre. Fenyő László munkásbiztosító pénztári alelnök becsületsértés és rágalmozás miatt feljelentette Varga Ferenc elnököt, aki egy izben, becsületsértéssel szavakkal illette, azt mondván a Fenyővel sétáló urnak: „jobban megválogathatná a társaságát!” egy más alkalommal pedig a pénztár igazgatósági ülésén azzal a váddal illette, hogy igazgatósági állását nyereszkeskedő célokra akarta felhasználni és hogy becsületszavát megszegte. A mai tárgyaláson, mely Zih József járásbíró előtt folyt le, Varga az első vád tekintetében azzal védekezett, hogy tréfás jellegű volt az a kifejezés, amelyet Fenyőre használt, a bíróság mindazonáltal, tekintettel az elnök és az alelnök közötti rossz viszonyra, ezt a védekezést el nem fogadta és Vargát husz korona pénzbüntetésre ítélte. Varga felebbezett. — A második vád tekintetében Varga bizonyítani óhajtott és tanukat nevezett meg. A bíróság a tanuk kihallgatását elrendelte és a tárgyalást elnapolta.

§ Egy szép asszony élete. A szabadkai törvényszék főtárgyalási terme előtt, a folyóson egy nagyon divatosan öltözött, nagyon érdekes arcú asszony szorongott a tanuk tarka tömegében és várta nagy türelmesen, hogy rákerüljön a sor. A kora: 28—30 év körül lehet, az arca már nagyon lehervadt és csak itt-ott fedezhetők fel rajta az egykori híres szépség nyomai. Dr. Uhr Lászlóné, ki most egy szegedi divatkereskedésben van alkalmazva, ezelőtt három hónappal még Topolyán volt kaszírónő. Ott, ép a nap, mikor Szegedre akart utazni, özv. Máté Jánosné, a kaszírónő méltóságban az utódja — ellopott tőle egy csomó ruhaneműt. Ezt a lopást tárgyalta ma a szabadkai törvényszék büntetőbírója és ez az ügy hozta ide egy napra az érdekes multu asszonyt. Atyja Spányik Lajos főtörzsorvos volt, ő már 16 éves korában férjhezment egy kapitányhoz Mirosvásárhelyre. Férje három év múlva meghalt és ő Marmaroson egy hadnagyhoz ment férjhez, aki később az adósságai miatt lemondott a rangjáról és mint postatiszt olyan züllött életet kezdett folytatni, hogy az asszony nem maradhatott tovább mellette. Válóperét Ur László dr. vitte, ki a még mindig nagyon szép asszonyba mindjárt az első találkozásnál beleszeretett és a válas kimondása után feleségül vette A szerelem, az egymást megértő élet nagyon rövid ideig tartott közöttük: az ügyvéd korhelykedésnek adta magát, züllést zülésre rendezett, az asszony pedig nem tehetett egyebet, minthogy egy szép napon elhagyta és azóta egymagában küzd a megélhetésért. Az ügyben különben ma még nem hozhattak ítéletet.

Mégegyszer annyi ideig tart, ha szörme és téli ruháit nyári gondozásra adja :-:

MAYER MIKLÓS
szücsmester
Arad, Kossuth-utca 5. sz. alatti
megóvó intézetébe,

ahol mindennemű téli ruhák és szörmek, tűz és lopás elleni biztonsággal, felelősség mellett, legnagyobb gondtal lesz kezelve.

§ Elmúltak az adókat. A sokat emlegetett és gáncsolt faluk autonóm vezetése állott tegnap a nagyváradi törvényszék előtt, Mezősas község egyik esküdt polgárát, Bogdány Elekét vádolta meg az ügyészség azzal, hogy elsikkasztotta a hivatalos pénzeket. Nem ezrek tűntek el Bogdány Elek kezén, hanem öt, mond öt korona. Érdekesebb része a dolognak, hogy mire költötte el Bogdány Elek az öt koronát. A falusi kupaktanács szombat esti mulatságaira. Ismeretlen közigazgatási fogalom, de Mezősas községben megvan. Minden szombat este összegyűl a községházán a falusi tanács és nagy vacsorát esap. A husz a mézáros féláron adja, a vacsorát a bíróné főz, a bort meg a sört a befolyt adókból vásárolja a tanács. Most először avatkozott bele a bíróság a falu tanácsának kedélyes vacsoráiba és Bogdány Elekét az elsikkasztott öt koronáért igen szigorúan büntette meg: hat hónapi börtönbüntetést rótt ki rá.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 27.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínálat, vételkezdő gyenge, 7 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. májusra	12.58—12.59	12.51—12.52
Buza 1911. októberre	11.63—11.63	11.63—11.64
Rizs 1911. októberre	9.89—9.40	9.37—9.38
Bungeri 1911. májusra	6.60—6.61	6.53—6.54
Zab 1911. októberre	7.75—7.76	7.70—7.71

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Ápr. 27. —

Magyar aranyárjádék 4%	111.20
Magyar koronaárjádék 4%	91.20
Magyar koronaárjádék 3 $\frac{1}{2}$ %	80.50
Magy. földterhm. kötvény 4%	92. —
Horvát-szlavon földterhm. kötvény	94. —
Magyar nyeresémsorsoragy kölcsön	224. —
Tiszassab. és szegedi sorsoragy kölcsön	158. —
Osztrák járadék papírban	92.80
Osztrák járadék esztibe	96.25
Osztrák járadék aranyban	115.25
Osztrák koronaárjádék 4%	92.65
1860. évi osztrák államsoragy	162. —
Osztrák-magyar bankrészevény	19.20
Magyar hitelbank-részevény	820.50
Osztrák hitelintézeti részevény	651. —
Osztr.-magy.-államsoragy részevény	762. —
50 frankos arany (Napoleonos)	19. —
Német birodalmi márka	117.274
London vista	239.85
Páris vista	94.75
50 márkás arany	25.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonkénti korona értékben.)

1910. Ápr. 27.

Buza (szokvány-minőség):	
75 kilogrammos	10.80—10.95
76	11.00—11.05
77	11.10—11.15
78	11.25—11.30

Buza (Temesvári) keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.80—10.85
Roza	—	—	—	7.85—7.90
Arpa	—	—	—	7.65—7.70
Zab	—	—	—	8.50—8.60
Bungeri	—	—	—	6.60—6.70

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Apr. 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; középső pávonként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 169—170 fillérig; fiatal középső páronként 240—380 kilogrammig terjedő súlyban 180—183 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sertéselészék: Ápr. hó 24. napján volt készlet 22412 darab, ápr. 25. napján felfújásokat 239 darab, ápr. 25. napján elszállítottatott 183 darab, április 26. napjára maradt készletben: 22468 darab.

A közötti sertés-Érlet Irányzata vonatelt.

Felelős szerkesztő

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1911. április hó 28-án:

B) bérlet.

B) bérlet.

Küry Klára vendégfelléptével:

Az erdőszleány.

Operette 3 felvonásban. Irta: B. Buchbinder. Zenéjét szerzette: G. Jarnó. Fordította: Révész Ferenc. A verseket Országh Bertalan.

S Z E M É L Y E K

II-ik József	Delly Lajos.	Reutern, lovag Szabó L.
Gróf Loeben	Polgár B.	Földessy Huszár K.
Gróf Sternfeld	Cseh Ferenc.	Lange, erdősz Várnay Jenő.
Josefine	Sütő Mancsi.	Krisztina Küry Klára.
Othegraven	Benkőné.	Walzerl Vass Jenő.
Gróf Kolonitzki	Kahler K.	Miuka H. Fekete A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken 1911. április 28.

1. Mozgófénykép ujság. Aktuális tört. — 2. A szerelem utat tör magának. Bohózat. — 3. Kókuszdió ültetvények. Természet után. — 4. Marozia. Történelmi dráma. — 5. Mörce itthon marad. Bohózat. — 6. Vadászkiert. Humoros. — 7. Kecsege ur, a mázoló. Kacagató bohózat. — 8. Locusta. Szentáclós dráma.

Előadások d. u. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Hétfőn:

A kissármási földgázforrás.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, pénteken 1911. április 28-án:

1. Mozgófénykép-ujság. A hét világegyetem a helyszínen készült mozgófénykép-felvételekben. Az Apollo-színház állandó műsor száma. — 2. Trieszt. Gyönyörű természetutáni kép. — 3. Fel a lakodalomra. Vigjáték. — 4. A feleség szíve. Hatásos dráma. — 5. A ruha teszi az embert. Rendkívül kacagató. 6. — Kirándulás a Wetterhornra. Csodás svájci tájkép. — 7. Szegénység és szerelem. Színmű: Marcell Prevost elbeszélése után. — 8. Tontolini és Leo a fellegek között. Humoros.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zartszék 1 kor. I-ső. hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Saját zenekar.

NYILTTÉR.*

St. Louis 1904. világkiállításán „Grand Prix”.

Tisztítsd csak Globus
Fém tisztítószert
a világ legjobb fém tisztítószere

Jobban tisztít, mint más fém tisztítószerek.

Költözők

figyelmébe ajánljuk

Klein Testvérek

hatóságilag engedélyezett vizsgázott villany-, gáz- és vízvezetők berendezőket, hol mindennemű berendezések, átala kítások és javítások a legjobb és legolcsóbban készíttetnek, 1890

Hunyadi-u 1.

Telefon 707.

Telefon 789. Telefon 789.

Közeledünk a költözködéshez

valaki tiszta lakást óhajt az forduljon bizalommal

Lovas Károly

lakás és ablaktisztítóhoz,

383

aki elvállal parkettás szobák, ablakok, kilincsek és szőnyegek tisztítását. Téli ablakok leszedését, zsáluk felrakását.

Telefon 789.

Lakás: Mihály-u. 86b.

A legjobb minőségű
gyertyánfa-bábuk
és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1368

Aki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort, zongorát, stb.

Azonnal, vagy

rövid időn belül eladni óhajt. ki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

de nincs rá vevője, illetve bérlője. Igen gyorsan eredményhez jut. ha az Arad!

Közlöny kis hirdetési rovatát használja. Aki szűköltetés és ismeretség híján házasztársat, nevelőt, könyvelőt.

Zsellért, stb keres, továbbá aki lovat, kocsit, földet, házat, stb. venni, vagy eladni akar, ha hirdetésével kap ajánlatot. A hirdetés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része.

ha mindenkor

ígyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hirdetés díjának tekintetével mellett az „Aradi Közlöny”-ben

elhelyezni. A sikeres eredményt több száz és száz eset igazolja, így tehát

érdekében áll

sürgősen

ez ügyben

íntézkedni.

Apró hirdetések.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árukat vesz és elad **Farkas Streicher** Arad, Tőkölly-tér 1. 2974

Egy jóforgalmu

és 32 év óta fennálló vegyeskereskedés vidéken házzal átadó. — Cím a kiadóhivatalban. 1771

Eladó

három 3 szobás és három 2 szobás lakásokból álló ház Flórián-u. 14a. Bővebbet ugyanott. 1270

Ügyes kárpitos

ajánkozik a szakmába bármely kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 32. sz. 561

Intelligente Frau

mittl. Alters wünsche Stelle, als Beschliesserin, Aufschreiberin ev. Haushälterin. Deutsch und Französisch sprechend, hat einfache Einrichtung. Offerten unter „Deutsch“ an die Zeitung. 1841

Kell munkáslapok és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében. Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

Máv. fűtőházhoz közelfekvő

Álmos-utcában 2 háztelek jutányos árban eladó Tudakozódhatni a waggongyárban, a kapusnál. 1874

Ügyesebb parádés kocsis

nőtlen, kerestetik urasághoz. Cím a kiadóhivatalban. 1793

Gyermektelen házmesterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi minőségben hosszabb ideig szolgáltak, előnyben részesülnek. Ajánlatokat „Tiszta” jellegére kérünk. 1795

Vizsgalapok

(elsőrendűek) százanként 95 fillérjével; vizsgai jutalomkönyvek nagy választékban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujjdonságok raktáron. Vesszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 1451

Kovaszincon,

motorvasuti megállónál 9 katasztrális hold termő szőlő, kisebb részletekben is, igen olcsón eladó, lakóházzal együtt. Értekezni Arad, Kiss Ernő-u. 7a. 1894

Házber könyvek

jutányos áron Pichler Sándor könyv-, papir- és írószerkereskedésében kaphatók Arad, Szabadság-tér 1. 1913

Fiatal gyermektelen házaspár

házmesternek ajánkozik május vagy június 1-re, esetleg azonnal is. Cím a kiadóhivatalban. 1897

Tenniszpálya

vagy pálya céljaira alkalmas telek kibérlésre kerestetik. Megkeresések „Tenniszpálya” címre a kiadóba kéretnek. 1898

Egy minden es cselédeleány,

esetleg bejárónő azonnal helyet talál. Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó

4 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással-ellátott, teljesen külön álló földi szintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejárat, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 939

Eladó

Fejsze-utca 3. számú építési telepen mindennemű faanyag, állványfák, építési szerszámok, régi fa- és vasablakok jutányos árban, ugyancsak keramit és cementlapok. 1891

Használt, de jókaron levő villanycsillárok

olcsón eladók. Cím a kiadóhivatalban. 1931

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerethetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Jóforgalmu vegyeskereskedés

más vállalat miatt azonnal eladó. Ujmikalaka, Fő-ut 13. 1917

Két darab használt jégsekreány

eladó. Mikes Kelemen-utca 2-4. Hoffmann-ház. 1916.

Süster köpenyek

13 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 4268

Kiadó

utcai, különbejáratu, világos butorozott szoba, előszobával vagy anélkül. Megtekinthető csakis délelben 12 órától fél 2 óráig vagy délután pont 4 órakor. Simonyi-utca 6-ik szám. 1920

Sütőde

lakással együtt bérbeadó május 1-re. Bővebbet Herbstein C. irodájában, Árpád-tér 4. szám. 1935

Butor

egy szalón és más butorok jutányos árban kaphatók Boros Benitér 24. sz. 1938

Modernül butorozott,

külön bejáratu szobát keresek, lehetőleg a Fő-ut közelében, május elsejére. Ajánlatokat „Szoba” jellegére a kiadóba.

Értesítés.

Megnyilik a hó 30-án

Lippa-füredi
vendéglő,
amely Lippához negyed órai távolságra van.

Lóvasuti közlekedés egész nap történik. Gondoskodva van kitűnő ételek és italokról, melyeknek árait a Lippa-Füredi fürdő igazgatósága szabta meg a legmérsékeltebben. A nagyközönség szíves pártfogását kéri

Propper és Krisán
bérlok. 1817

Telefon 638. szám.

Fischer Armin
szobafestő és mázoló-mester
Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal szobafestő és mázoló-munkákat legegyszerűbb kivitelű legdiszesebbig, továbbá természetes fautáztatásokat (floreozást) színes üvegekkel kirakott gipszfestést úgy helyben, mint vidéken. 101

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Waitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-gyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetetnek.

Téglagyárosok

Építési Vállalkozók!

Bevégzett munka folytán 2800 m. vágány, néhány váltó, plateankocsi és nagyobb mennyiségű szekrénykocsi mind jó állapotban **olcsón eladó.** Kérdezősködések kéretnek „Használt vasuti anyag” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába.

6843

Uj uri szabó-üzlet!

Felvem leendő, hogy igen tisztelt megrendelőmet szolid és figyelmes kiszolgálással legjobban kielégítem. Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel
1807

A n. é. közönség szíves figyelmét felhívom

Arad, Weitzer János és Kazinczy-
utca sarkán

megnyit új szabó-üzletemre, hol dúsz választékra rak-
tárt tartok legfinomabb tavaszi és nyári szövetekből.

Klein Ferencz uri szabó.

2025—1911. pm. sz.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál a Gáj külvárosban megürezedett jelenleg 2200 korona törzsfizetéssel, 440 korona lakbérilletménnyel és 800 korona lótar-tási átalánnyal javadalmazott, a tárgyalás alatt álló, de még kormányhatósági jóváhagyást nem nyert fizetésrendezés keretében a IX. fizetési osztályba sorozott és külön 800 korona lótar-tási átalánnyal javadalmazott ke-rületi tisztviselői állásra pályá-zatot hirdetek és felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják és az 1888. évi I. t.-c. 9. §-ában, illetve az 1908. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-ában megállapított képzettséggel bírnak, hogy pályázati kér-vényeiket hozzám 1911. év május hó 6. napjának déli 12 órájáig annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező pályázati kér-vények nem fognak figyelembe vétetni.

A tisztviselői állást Arad sz. kir. város törvényhatósági bizott-sága az 1911. év május hó 10-én tartandó közgyűlésen választás útján tölti be és a megválasztandó köteles állását lehetőleg a vá-lasztás után azonnal elfoglalni.

Aradon, 1911. év április hó 25.

Varjassy,
polgármester.

5—1911.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselő-választóknak a folyó évben kiigazított és az 1912. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke, az ujonnan felvettek és kiigazítottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-c. 146. és 151. §§-ai értelmében 1911. évi május hó 5-ik napjától kezdve, május hó 25-ik napjáig bezárólag a városház ta-nácstermében közszemlére kitéte-tik.

Ezen névjegyzék ellen az 1874. XXXIII. t.-c. 44. §-a (147.) értel-mében felszólamlással élni és ezen felszólamlás ellen észrevételt tenni lehet.

Az ideiglenes névjegyzék ki-igazítása iránt a felszólamlások folyó évi május hó 5-ik napjától, folyó évi május hó 15-ig bezárólag, az azokra teendő észrevételek pe-dig folyó év május hó 16-tól május hó 25-ik napjáig Arad sz. kir. város polgármesterénél adandók be.

Arad sz. kir. város központi választmányának 1911. évi április hó 16-én tartott üléséből.

Varjassy Lajos s. k.
polgármester, közp. választm. elnök.

7592—911.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Fiumei cs. és kir. haditengerészeti akadémiában az 1911—1912. iskolai év kezdetén több egészen in-gyenes és féldíjmentes kincstári, illetőleg fizetéses és alapítványi hely fog betöltetni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1911. április 8.

A városi tanács

7895—1911.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a cs. és kir. közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben magyar honos ifjak részére fentartott magyar állami alapítványi, má-rán alapítványi és fizetéses helyek fog-nak a jövő 1911—1912. iskolai év-ben betöltetni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

A katonai akadémiák bővebb ismertetésére szolgáló „Tájékozta-

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle
ARADI IBOLYA-CREME
használatával. Meglepő gyorsan tünteti el
szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget
és mindennemű arctisztatlanságot.
Ára egy tégelynek 1 korona.
1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi
Ibolya-Hőlgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.
Kapható a készítőnél: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában
ARADON, Andrassy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)
Az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogueriájában és illatszerekkereskedésében.

Egy okos fej

elcséjéti az on vívmányokat, melyekkel a táp-szerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

- Dr. Oetker sütopora á 12 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazabakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
- Dr. Oetker pudingpora á 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, egyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.
- Dr. Oetker vanillincsokra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogueriában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien. 455

tók" a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójától díjmentesen kaphatók.

Arad, 1911. április 15.

A városi tanács.

A mezőgazdasági bizottság

6990—1911. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy folyó-évi április hó 18-tól kezdődőleg minden második héten kedden a Szt. Péter téri iskolában, csütörtökön a Weitzer János és az Illés-utcai iskolában az oltás köteles gyermekek beoltása kezdetét veszi. A közbeeső hét megfelelő napjain az előző héten beoltott gyermekek ugynoda és ugyanazon oltó orvos-hoz revisióra elhozandók.

Felhivatnak mindazon szülők, a kiknek oltás köteles gyermekeik vannak, hogy azokat az idezvények átvétele után az idezvényben megjelölt helyen oltásra hoz-zák el s a következő hét ugyan-azon napján vizsgálatra állítsák elő, mert ellenesetben az 1881. évi XXII. t.-c. 11. §-a értelmében 2 koronától 100 koronáig terjedhető, ismételt mulasztás esetén 600 k-ronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani, mely pénzbüntetések behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra változtattat-nak át.

Arad, 1911. évi április hó 18-án.

Sariot,
főkapitány.

6317—1911. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy egy elő-fordult veszettségi eset követke-zésében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. 6. április hó 1-től számított 40 napig kötve tar-tását vagy szájkosárral való elká-tását rendelttem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-cz. végrehajása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési miniszterium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott ren-delet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: fel-hívom a közönséget, hogy a ren-delet intézkedéseit pontosan be-tartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a peczér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiad-hatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint I-sőfoku állategészségügyi ható-ságtól.

Aradon, 1911. évi április hó 1-én.

Sariot,
főkapitány.

Seprős község előjárósága

közhirre teszi, hogy a községi irodában jegyzői oklevéllel s a közigazgatási ágában teljesen jártas

írnokot keres.

Fizetése havi 90 korona, nötlensége esetén lakást, fűtést és világítást kap, a fizetéshez az esetre, ha elvállalni fogja az anyakönyvvezető helyettesi állást, kapni fog még 120 korona fizetést, szorgalmához képest némi mellékjövedelemre is számíthat. Román nyelv tudása szóval szükséges.

Seprősön, 1911. április hó 25-én.

Seprősi előjáróság.

Állami ezüst
éremmel
kitüntetve!!

Pártoljuk a
magyar
kalap ipart.

Megérkeztek a

legújabb női modell szalma kalapok

ugyszintén a legújabb divatu saját készítményű nyulszőr, kemény- és puha-, férfi- és gyermek kalapok. — Nagy raktár minden színben és divat formában.

Panama kalapok csakis a legszebben vegyileg nálam tisztíttatnak. — Vidékről 8 darab tisztítás vagy festés végett beküldött kalap portómentesen visszaküldetik. A n. é. közönség pártfogását kéri tisztelettel 1248

Bittenbinder Konrád

kalapos mester

Arad, Deák Ferenc-utca 42.

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, kerékpár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába vágó javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hi. elesítését olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalom. Varrógép és kerékpárok jutányos árban kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

A gyászoló közönség szives figyelmébe ajánlom dusan felszerelt Sirkőraktáramat.

Mielőtt siremléket rendelne, saját érdekében kérem az igen tisztelt közönséget raktáram :- megtekintésére. :-

MENRÁTH JÓZSEF

kőfaragó és sirkő üzlete. — Raktárak: 1487

Arad,

József főherceg-ut 11. és Boros Béni-tér 6.

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD- ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESÍTÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat

a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészítettem ki, úgy, hogy képes vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Állandó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető műbutorokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szives pártfogást kér kész szolgálattal

Hartmann János.

Alkalmi vételek és eladások ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

1854

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserélhetnek
TELEFON 438. TELEKON 488.

Sürgős megbízásunk van 4—4½% kamatozású

10.000.000 korona törlesztéses jelzálogkölcson

elhelyezésére földbirtokokra és törvényszéki székhelyi bíró városokban levő házakra.

Kölcsonok a legmagasabb becsérték kétharmad része erejéig a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek.

Felvilágosítással költségmentesen szolgál 6904

Propper és Öreli

bank- és váltóüzlete

Budapest, VI., Andrassy-ut 32.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

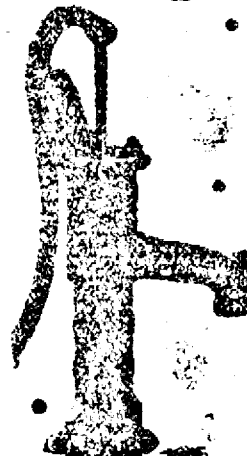
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közönségeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüli gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 21. sz.

Molyok ellen

Óva Intünk minden házi asszonyt,
ne mulassza el

ruhái, bundái, szőnyegjei

s egyéb ruhaneműi eltevésénél
az évek óta legbiztosabban bevált

moly-pusztítónkat

használni, mely egyedül nálunk
kapható

Vojtek és Weisz

Arad.

Ajánljuk továbbá

Rovarporainkat

Terpentin szesz

Naphtalin

Patsouli levél

NE FOGADJON EL MA-Á-ÁST!

CSAK ÓRIÁS

FEDAK- CIPÓKRÉM

30 FILLÉRÉRT

1538

TELEFON 151. SZ.

ARADI NYOMDA
REZERVY TÁRSASÁG

KÖNYVKÖTÉSZETE

Arad és környék városok palotájában

ÁJÁNLJUK A LEGMODERNEBB
PERKEL FELSZERELT

KÖNYVKÖTÉSZETEINKET,
MEL A LEGRENYESEBB BERŐTÉSŐL

FOGYVA A LEGRENYESEBB KIFALITÁS
BIZKÖTÉSÉRE KEDVEK RÉSZITEN

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATŐR KÖTÉS.

DISZMŰMUNKÁK

MONTIROZÁSOK

IRÓMAPPÁK.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!
Varga D. Daninál kaphatók
Arad, Andrásy-tér 20. sz.
 Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.
Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Csillárok,
 Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál
 Atzél Péter-utca 2. (az advartán.)

Gőztéglagyár
Mikelaka.

Tulajdonos
Pollak Sándor
 Iroda: Erzsébet-körút 37.

Telefon: 55—515.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

építési műszaki
= irodámat =

folyó évi május hó 1-től Kápolna-utca 6-6/a számú saját házamba helyezem át.

A magas építkezés terén előforduló bármily tervezéseket a mai kor igényeinek megfelelőleg, valamint bármily építkezést elvállalok.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Teljes tisztelettel

Fábián József
 építész-építőmester

2281/6. 1909. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 1909. V. 2281/6. számú végzése által Uj-

arad és Vidéki Népbank végrehajtató javára 180 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 610 koronára becsült buktorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Pöltenberg Ernő-utca 16. s folytatólag Csiky Gergely-utca 7. sz. a leendő eszközlésére 1911. május hó 10-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1911. április hó 25. napján.

Török Dénes,
 bírósági végrehajtó.

1919

5891 **Valódi Aspirint**
 vásárolunk eredeti
 Tablettákban
 20 db. K 1.20.
 Minden Tablettára az ASPIRIN szó van rábolygezve.
 Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.,
 Elberfeld u. Leverkusen b. Mülheim a Rhein.

Értesítés!

Értesítem Arad város és vidéke nagyérd. közönségét, hogy az „Otthon” kávéházat átadva, a Radnai-úton a Motorállomás mellett levő Lukács F. László-féle modernül berendezett „Hegyalja”-hoz

vendéglőt és éttermet

vettem át és

vasárnap délután 2 órakor Gyurkovics András teljes zenekarának közreműködése mellett megnyitom.

Amidőn a múltban tapasztalt jóindulatu pártfogást igen tisztelt vendégeimnek és ismerőseimnek megköszönöm, kérem, hogy azt részemre a jövőben is fentartani szíveskedjenek.

Éttermemben mindenkor izletes, háziisan készült meleg és hideg étkek, legjobb minőségű hegyaljai borok és frissen csapolt kőbányai sör kapható a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett, a legolcsóbb áron.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Grünwald Simon,
 vendéglős.

1937

Költözők figyelmébe!
 Villamos világítási berendezéseket **csillárokkal**

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

villamoscsengő és telefonberendezési vállalkozó
 Arad, Deák Ferencz u. 42.

Kohn Jakabné

angol és francia **gyermekruha-készítési műterme**

Arad, Weitzer János-u. 17.

(földszint.)

Ugyanott tisztező és tanuló leányok felvétetnek.

Használt Ólom
 megvételre kerestetik

5728—1911. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 9681/VII. D. 1911. sz. közzétételével a faszesszek (Methyl alkohol) italok, gyógyszerek és illatszerek készítésénél azokhoz való keverését s ily italoknak, gyógyszereknek, illatszereknek stb. forgalomba hozatalát tiltotta, miután újabb vizsgálatok megállapították, hogy a faszessz izgató, kábító, sőt halálosan mérgező hatása. A ki ezen rendelet ellen vét és cselekménye vétéséget vagy büntetést nem képes az 1879 évi XL. t.-cz. 1. §-a értelmében kihágást követ el és 15 napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetettik.

Sarlott Demokos
 főkapitány.

5—911. m. g.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a lovak és szarvasmarhák tulajdonosai 1. évi április 24—29 és május 1—8-ika közti időben kötelesek bejelenteni, hogy hány darab jószágot akarnak folyó évben a legelőre kibocsájtani.

A kik a belvárosban, Sarkad és Ujtelepen, Erzsébet városban, Sága Polturában laknak a kamarási hivatalban, a kik Gájban és a tanyákon laknak: a gájai alkapitányi hivatalban kell a bejelentést eszközölniök.

Figyelmeztetjük a gazdaközönséget, hogy a bejelentés alkalmával a legeltetői díjak előre lefizetendőek.

Arad, 1911. április 21.

A városi tanács.

Hol lehet jól és olcsón szórakozni? Csak a Boczkó-utcai

Fekete Sas kávéházban

hol szombattól kezdve egy elsőrangú budapesti női elit zenekar játszik belépti díj nélkül.

Számos látogatást kér **Fuchs Lázár, kávész.**

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak

részvénytársaság

XXX. rendes közgyűlésére

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségben, 1911. évi május h
28-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910-ik év üzletéről.

2. A felügyelő bizottság idevonatkozó jelentése, ezzel kapcsolatban az 1910-ik évre vonatkozó üzleti zárószámadások és mérleg előterjesztése, a mérleg megállapítása, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a fementvény megadása tárgyában határozathozatal.

3. Határozat a tiszta nyereség hováfordítása tekintetében.

4. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 10., 12., 17., 37., 38., 39. §§ ainak módosítása iránt.

5. Az alapszabályok 40-ik §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyének választás útján való betöltése.

6. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása.

7. Esetleges irítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít, a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt

Aradon: a társaság főpénztáránál,

Budapesten: a Magyar Agrár- és Járulékbanknál,

Bécsben: Schoeller et Comp. uraknál,

Berlinben: a Nationalbank für Deutschland, a Bank für Handel und Industrie és a Berliner Bankinstitut Joseph Goldschmidt & Comp. uraknál,

m/m Frankfurtban: a Dresdner Bank in Frankfurt a/M.-nál letendők, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Arad, 1911. április havában.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

1875

HOFFMANN SÁNDOR

ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kérem a kirakatokat
megtekinteni . . . "

3 napig és míg a készlet tart, ki-
vételes olcsó árakban szerb vász-
nak, 15 színben, jól mosható, mé-
tere . . . . . 22 kr.

Jól mosható ruhavásznak, remek színek,
fehér és fekete is, métere 35 krajcár.

Mosó delainek és crettónok legujabb min-
táiban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztdk, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú
lűszter-köppeny, tegethof, szürke
és fekete színben 6.50 forint.